

Mao Tsetung

Om nydemokratiet

Mao Tsetung
OM NYDEMOKRATIET

Januar 1940

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1977

**Mao Tsetung;
Om nydemokratiet,
januar 1940**

**Oversatt til norsk etter
«On New Democracy»,
Selected Works, Volume II,
Peking 1967**

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1977

Første opplag mai 1977. 4000

Trykt i offset hos A/S Duplotrykk, Oslo 1977

ISBN 82-7094-157-3

INNHold

I. Hvor går Kina?.....	5
II. Vi vil bygge et nytt Kina.....	6
III. Kinas historiske særtrekk.....	6
IV. Den kinesiske revolusjonen er en del av verdensrevolusjonen.....	8
V. Politikken til nydemokratiet.....	13
VI. Den nydemokratiske økonomien.....	18
VII. Tilbakevising av borgerskapets diktatur.....	19
VIII. Tilbakevising av «Venstre»-frasemakeriet.....	23
IX. Tilbakevising av sribukkene.....	25
X. Folkets tre prinsip, de gamle og de nye.....	28
XI. Kulturen til nydemokratiet.....	34
XIII. De historiske særtrekka til kulturrevolusjonen i Kina.....	35
XIII. De fire periodene.....	37
XIV. Noen gale ideer om hva kultur er.....	42
XV. En nasjonal, vitenskapelig massekultur.....	44
Noter.....	47

OM NYDEMOKRATIET

Januar 1940

I. HVOR GÅR KINA?

Helt siden motstandskrigen begynte har det herska en livlig stemning over hele landet. Det er en allmenn følelse av at det er funnet en veg ut av uføret, og folk går ikke rundt og ser fortvila ut lenger. Men i det siste har støvet og larmen av kompromiss og anti-kommunisme fylt lufta på ny, og folket er kasta ut i forvirring nok en gang. De intellektuelle og de unge studentene er mest mottakelige og de første til å bli påvirkta. Spørsmålet reiser seg igjen: Hva må gjøres? Hvor går Kina? Derfor kan det svare seg å klargjøre den politiske og kulturelle utviklinga i landet i høve utgivinga av *Kinesisk kultur*¹. Jeg er lekmann i kulturspørsmål; jeg har lyst til å studere dem, men har bare så vidt begynt å gjøre det. Heldigvis er det mange kamerater i Yenan som har skrevet utførlig innafor dette området, slik at mine beintframme ord kan gjøre samme nytten som gongongen før ei teaterforestilling. Merknadene våre kan inneholde et grann av sannhet for de framskredne kulturarbeiderne i nasjonen, og kan tjene som ei beskjeden spore til å oppmuntre dem til å komme med sine egne verdifulle bidrag, og vi håper at de vil ta del i diskusjonen for å nå fram til viktige slutninger som dekker våre nasjonale behov. Den vitenskapelige tilnærminga er å «søke sannheten fra kjensgjerninger», og å påstå overmodig at en er ufeilbarlig og belære folk vil aldri løse noen ting. Vanskene som har ramma nasjonen vår er svært alvorlige, og bare ei vitenskapelig tilnærming og ei ansvarsfull innstilling kan føre nasjonen inn på vegen til frigjøring. Det er bare én sannhet, og spørsmålet om en har nådd fram til den eller ikke avhenger ikke av subjektiv skryt, men av objektiv praksis. Den eneste målestokken for sannheten er den revolusjonære praksisen til millioner av mennesker. Jeg trur dette kan bli sett på som innstillinga til *Kinesisk kultur*.

II. VI VIL BYGGE ET NYTT KINA

I mange år har vi kommunister kjempa for en kulturrevolusjon så vel som for en politisk og økonomisk revolusjon, og målet vårt er å bygge et nytt samfunn og en ny stat for den kinesiske nasjonen. Det nye samfunnet og den nye staten skal ikke bare ha en ny politikk og en ny økonomi, men en ny kultur. Med andre ord vil vi ikke bare forandre et Kina som er politisk undertrykt og økonomisk utbytta til et Kina som er politisk fritt og økonomisk blomstrende, vi vil også forandre det Kina som blir holdt uvitende og tilbakeliggende under herreveldet til den gamle kulturen til et opplyst og progressivt Kina under styret til en ny kultur. Vi vil kort sagt bygge et nytt Kina. Målet vårt på kulturens område er å bygge en ny kinesisk, nasjonal kultur.

III. KINAS HISTORISKE SÆRTREKK

Vi vil bygge en ny nasjonal kultur, men hva slags kultur bør det være?

En gitt kultur (som ideologisk form) er ei gjenspeiling av politikken og økonomien i et gitt samfunn, og det første har i sin tur voldsom innflytelse og virkning på det siste: Økonomien er grunnlaget og politikken er det fortetta uttrykket for økonomien². Dette er det grunnleggende synet vårt på forholdet kulturen har til politikken og økonomien og på forholdet mellom politikk og økonomi. Det følger av dette at kulturforma først blir avgjort av den politiske og økonomiske forma, og først da vil den virke og ha innflytelse på den gitte politiske og økonomiske forma. Marx sier: «Det er ikkø menneskenes bevissthet som avgjør tilværelsen deres, men tvert imot den samfunnsmessige tilværelsen som avgjør bevisstheten deres»³. Han sier også: «Filosofene har bare *tolka* verden, på forskjellige måter; men poenget er å *forandre* den.»⁴ For første gang i historia til menneskeheten løste disse vitenskapelige ut-sagna problemet med forholdet mellom bevissthet og tilværelse på en riktig måte, og dette er grunnbegrep som ligger under den dynamiske og revolusjonære teorien om erkjennelsen som ei gjenspeiling av virkeligheteten, som Lenin seinere utvikla så djuptgående. Disse grunnbegrepa må vi ha i minne når vi drøfter kulturproblema i Kina.

Derfor er det helt klart at de reaksjonære elementa i den gamle kulturen som vi vil fjerne, ikke kan skilles fra den gamle nasjonale politikken og økonomien, mens den nye nasjonale kulturen som vi vil bygge, ikke kan skilles fra den nye nasjonale politikken og økonomien.

Den gamle politikken og økonomien til den kinesiske nasjonen danner grunnlaget for den gamle kulturen, akkurat som den nye politikken og økonomien vil danne grunnlaget for den nye kulturen.

Hva er den gamle politikken og økonomien i Kina? Og hva er den gamle kulturen?

Fra Chou- og Chin-dynastiet og framover var det kinesiske samfunnet føydalt, og det var politikken og økonomien også. Og den herskende kulturen, som gjenspeilte politikken og økonomien, var føydal kultur.

Etter at den utenlandske kapitalismen trengte inn og kapitalistiske element litt etter litt vokste fram i det kinesiske samfunnet, har landet litt etter litt forandra seg til et kolonialt, halvkolonialt og halvføydalt samfunn. I dag er Kina kolonialt i de områdene som er okkupert av Japan og grunnleggende halvkolonialt i Kuomintang-områdene, og det er overveiende føydalt eller halvføydalt i begge. Dette er da særtrekket ved dagens kinesiske samfunn og ved tingenes tilstand i landet vårt. Politikken og økonomien til dette samfunnet er overveiende kolonial, halvkolonial og halvføydal, og den framherskende kulturen, som gjenspeiler politikken og økonomien, er også kolonial, halvkolonial og halvføydal.

Revolusjonen vår er nettopp retta mot disse framherskende politiske, økonomiske og kulturelle formene. Det vi vil bli kvitt er den gamle koloniale, halvkoloniale og halvføydale politikken og økonomien og den gamle kulturen som tjener dem. Og det vi vil bygge opp er det stikk motsatte, dvs. den nye politikken, den nye økonomien og den nye kulturen til den kinesiske nasjonen.

Hva er så den nye politikken og den nye økonomien til den kinesiske nasjonen, og hva er den nye kulturen?

I løpet av historia si må den kinesiske revolusjonen gjennomgå to steg, først den demokratiske revolusjonen og så den sosialistiske revolusjonen, og sjølve innholdet i disse to stega gjør dem til to forskjellige revolusjonære prosesser. Her hører ikke demokratiet til den gamle typen — det er ikke det gamle demokratiet, men det hører til den nye typen — det er nydemokratiet.

Slik kan en slå fast at Kinas nye politikk er den nydemokratiske politikken, at Kinas nye økonomi er den nydemokratiske økonomien og at Kinas nye kultur er den nydemokratiske kulturen.

Dette er de historiske særtrekka ved den kinesiske revolusjonen i dag. Alle politiske partier, grupper eller personer som er med på den kinesiske revolusjonen og som ikke skjønner dette, vil være ute av stand

til å styre revolusjonen og lede den til seier, men vil bli kasta til sides av folket og satt igjen for å sture i en krok.

IV. DEN KINESISKE REVOLUSJONEN ER EN DEL AV VERDENSREVOLUSJONEN

Det historiske særtrekket ved den kinesiske revolusjonen ligger i at den er delt i to steg, demokrati og sosialisme. Det første er ikke lenger vanlig demokrati, men demokrati av det kinesiske slaget, som er et nytt og spesielt slag, nemlig nydemokratiet. Hvordan har så dette historiske særtrekket kommet til? Har det vært til de siste hundre åra, eller er det oppstått i det siste?

Et kort studium av den historiske utviklinga i Kina og i verden viser at dette særtrekket ikke oppstod rett etter Opiumskrigen, men tok form seinere, etter den første verdenskrigen og Oktoberrevolusjonen i Russland. La oss nå undersøke hvordan det har vokst fram.

Det følger klart av det koloniale, halvkoloniale og halvføydale særpreget til det kinesiske samfunnet i dag at den kinesiske revolusjonen må deles inn i to steg. Det første steget er å forandre den koloniale, halvkoloniale og halvføydale samfunnsforma til et sjølstendig, demokratisk samfunn. Det andre er å føre revolusjonen framover og bygge et sosialistisk samfunn. Nå holder den kinesiske revolusjonen på og tar det første steget.

Den forberedende perioden for det første steget begynte med Opiumskrigen i 1840, dvs. da det føydale kinesiske samfunnet begynte å forandre seg til et halvkolonialt og halvføydalt samfunn. Så kom rørsla for det himmelske Taiping-kongedømmet, den kinesisk-franske krigen, den kinesisk-japanske krigen, reformbevegelsen i 1898, revolusjonen i 1911, 4. mai-rørsla, Nordekspedisjonen, bonderevolusjonskrigen og motstandskrigen mot Japan som pågår nå. Tilsammen har disse hendingene fylt et helt århundre, og på en måte står de for det første steget, fordi de er den kampen som det kinesiske folket har ført, ved ulike høve og i skiftende grad, mot imperialismen og de føydale kreftene for å bygge et sjølstendig, demokratisk samfunn og fullføre den første revolusjonen. Revolusjonen i 1911 var i videre betydning begynnelsen på den revolusjonen. Den samfunnsmessige karakteren til denne revolusjonen er borgerlig-demokratisk og ikke proletarisk-sosialistisk. Den er ikke fullført ennå og krever fortsatt store anstrengelser, for til denne dag er fiendene fortsatt svært sterke. Dr. Sun Yat-sen viste til den borgerlig-

demokratiske revolusjonen da han sa: «Revolusjonen er ennå ikke fullført, alle kameratene mine må kjempe videre».

Men, det kom til ei endring i den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Kina etter at den første verdenskrigen brøt ut i 1914 og det blei grunnlagt en sosialistisk stat på en sjettedel av kloden som følge av den russiske Oktoberrevolusjonen i 1917.

Før disse hendingene hørte den kinesiske borgerlig-demokratiske revolusjonen inn under den gamle borgerlig-demokratiske verdensrevolusjonen, som den var del av.

Etter disse hendingene har den kinesiske borgerlig-demokratiske revolusjonen forandra seg. Den har kommet med blant den nye typen borgerlig-demokratiske revolusjoner og går inn som en del av den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen når de revolusjonære krefte blir oppstilt.

Hvorfor? Fordi den første imperialistiske verdenskrigen og den første seierrike sosialistiske revolusjonen, Oktoberrevolusjonen, har forandra hele gangen i verdenshistoria og varsla inn ei ny tid.

Det er ei tid da fronten til verdenskapitalismen har rast sammen på en del av kloden (en sjettedel av verden) og har avslørt forfallet sitt fullt ut andre steder, da de kapitalistiske delene som står igjen ikke kan overleve uten å støtte seg mer enn noen gang på koloniene og halv-koloniene, da en sosialistisk stat er blitt oppretta og har kunngjort at den er klar til å gi aktiv støtte til frigjøringsrørsla i alle kolonier og halv-kolonier, og da proletariatet i de kapitalistiske landa frigjør seg støtt og jamnt fra den sosialimperialistiske innflytelsen fra de sosialdemokratiske partia og har kunngjort at det støtter frigjøringsrørsla i koloniene og halv-koloniene. I denne tida hører ikke noen revolusjon i en koloni eller halv-koloni som er retta mot imperialismen, dvs. mot det internasjonale borgerskapet eller den internasjonale kapitalismen, lenger med til den gamle typen som var den borgerlig-demokratiske verdensrevolusjonen, men til den nye typen. Den er ikke lenger en del av den gamle borgerlige, eller kapitalistiske, verdensrevolusjonen, men en del av den nye verdensrevolusjonen, den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen. Slike revolusjonære kolonier og halvkolonier kan ikke lenger bli regna som allierte for verdenskapitalismens kontrarevolusjonære front. De er blitt allierte for verdenssosialismens revolusjonære front.

Sjøl om samfunnskarakteren til en slik revolusjon i et kolonialt eller halvkolonialt land fortsatt er grunnleggende borgerlig-demokratisk under det første stadiet eller det første steget, og sjøl om den objektive

oppgava for denne revolusjonen er å rydde vegen for utviklinga av kapitalisme, er det ikke lenger en revolusjon av den gamle typen som er leda av borgerskapet for å opprette et kapitalistisk samfunn og en stat under borgerskapets diktatur. Den hører til den nye typen revolusjoner som er leda av proletariatet, der målet i det første steget er å opprette et nydemokratisk samfunn og en stat under det felles diktaturet til alle de revolusjonære klassene. Slik tjener denne revolusjonen i virkeligheten til å rydde en enda breiere veg for at sosialismen skal kunne utvikle seg. Ettersom den går framover kan det være mange andre mellomsteg. Det kan komme av endringer på fiendens side og innafør rekkene til forbundsfellene våre. Men det grunnleggende innholdet i revolusjonen endrer seg ikke.

En slik revolusjon angriper sjølv røttene til imperialismen, derfor vil ikke imperialismen bære over med den, men motarbeide den. Men den er velsett av sosialismen og får støtte fra det sosialistiske landet og fra det internasjonale sosialistiske proletariatet.

Derfor blir en slik revolusjon uungåelig en del av den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen.

Den riktige grunnsetninga om at «den kinesiske revolusjonen er en del av verdensrevolusjonen», blei satt fram så tidlig som 1924—27 under tida for den første store revolusjonen i Kina. Den blei lagt fram av de kinesiske kommunistene, og alle som tok del i den anti-føydale og anti-imperialistiske kampen på den tida skreiv under på det. Men betydninga av denne grunnsetninga blei ikke skikkelig forklart den gangen, og derfor blei den forstått bare uklart.

«Verdensrevolusjonen» viser ikke lenger til den gamle verdensrevolusjonen, for den gamle, borgerlige verdensrevolusjonen har hørt fortida til i lang tid. Den viser til den nye verdensrevolusjonen, den sosialistiske verdensrevolusjonen. På samme vis betyr det å være «en del av» ikke å være en del av den gamle borgerlige, men av den nye sosialistiske revolusjonen. Dette er et veldig skifte uten sidestykke i kinesisk historie eller i verdenshistoria.

Denne riktige grunnsetninga som de kinesiske kommunistene har satt fram, bygger på teorien til Stalin. Så tidlig som i 1918 skreiv Stalin i en artikkel ved feiringa av den første årdsagen for Oktoberrevolusjonen:

«Den store verdensomspennende betydninga av Oktoberrevolusjonen består i at:

1. Den har utvida rekkevidden av det nasjonale spørsmålet, fra å være et særskilt spørsmål om å kjempe mot nasjonal under-

kuing i Europa til å være et allment spørsmål om å frigjøre de underkua folka, koloniene og halvkoloniene fra imperialismen.

2. Den har åpna vide muligheter for denne frigjøringa og vist den rette vegen å gå fram etter mot den. Dermed har den gjort frigjøringa for de underkua folka i vest og øst mye lettere, og har dratt dem inn i den felles strømmen som den seierrike kampen mot imperialismen er.

3. *Dermed har den bygd ei bru mellom det sosialistiske vest og det trellbundne øst*, og skapt en ny front av revolusjoner mot verdensimperialismen som strekker seg fra proletarene i vest, gjennom den russiske revolusjonen til de underkua folka i øst.»⁵

Siden han skreiv denne artikkelen har Stalin gang på gang forklart teorien om at koloniene og halvkoloniene har brutt ut fra den gamle typen og blitt en del av den proletarisk-sosialistiske revolusjonen. Den klareste og mest nøyaktige forklaringa gir han i en artikkel som kom ut den 30. juni 1925, der Stalin polemiserer mot de jugoslaviske nasjonalistene på den tida. Under tittelen «Det nasjonale spørsmålet en gang til» er den tatt med i ei bok som Chang Chung-shih har oversatt og gitt ut med tittelen *Stalin om det nasjonale spørsmålet*. Den inneholder dette avsnittet:

«Semitsj viser til et avsnitt i Stalins brosjyre *Marxismen og det nasjonale spørsmålet*, som er skrevet på slutten av 1912. Der står det at 'den nasjonale kampen under forhold da kapitalismen er på frammarsj, er en innbyrdes kamp mellom de borgerlige klassene'. Med dette er det tydelig at Semitsj prøver å antyde at den formelen han bruker for å avgjøre den samfunnsmessige betydninga av den nasjonale rørsla er riktig under de nåværende historiske vilkåra. Men Stalins brosjyre blei skrevet før den imperialistiske krigen, da marxister ennå ikke så på det nasjonale spørsmålet som et spørsmål av vekt i verdenssammenheng, da marxistenes grunnleggende krav om sjølråderett ikke blei sett på som en del av den proletariske verdensrevolusjonen, men som en del av den borgerlig-demokratiske revolusjonen. Det ville være latterlig å ikke se at den internasjonale situasjonen har endra seg radikalt siden da, at på den ene sida krigen og på den andre sida Oktober-revolusjonen i Russland, har forma det nasjonale spørsmålet om fra å være en del av den borgerlig-demokratiske revolusjonen til en del av den proletarisk-sosialistiske revolusjonen. Så langt

tilbake som i oktober 1916 skreiv Lenin i artikkelen 'Oppsummering av diskusjonen om sjølråderetten' at hovedpunktet i det nasjonale spørsmålet, sjølråderetten, hadde slutta å være en del av den allmenne demokratiske rørsla, at det allerede var blitt en bestanddel av den allmenne proletarisk-sosialistiske revolusjonen. Jeg vil ikke en gang nevne de verka om det nasjonale spørsmålet som har kommet ut seinere, av Lenin og av andre talsmenn for den russiske kommunismen. Når dette er sagt, hvilken betydning kan det ha at Semitsj i dag viser til avsnittet i Stalins brosjyre, som er skrevet i perioden med den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Russland, når den nye historiske situasjonen har ført oss inn i ei ny tid, tida for den *proletariske* revolusjonen? Det kan bare bety at Semitsj siterer utafør rom og tid, uten å vise til den levende historiske situasjonen. Dermed krenker han de mest grunnleggende krava i dialektikken og ser bort fra at det som er riktig i en historisk situasjon kan vise seg å være galt i en annen historisk situasjon.»⁶

Av dette kan en se at det er to slags revolusjoner, der den første hører til den borgerlige eller kapitalistiske typen. Tida for denne typen verdens-revolusjon er slutt for lenge siden. Den tok slutt så langt tilbake som i 1914 da den første imperialistiske verdenskrigen brøt ut, og mer nøyaktig i 1917 da Oktoberrevolusjonen fant sted. Det andre slaget, nemlig den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen, begynte etter det. Denne revolusjonen har proletariatet i de kapitalistiske landa som hovedstyrke, og de underkua folka i koloniene og halv-koloniene som forbundsfeller. Uansett hvilke klasser, partier eller enkeltpersoner i en underkua nasjon som slutter seg til revolusjonen, og uansett om de sjøl er klar over vitsen med det eller forstår det, så lenge de kjemper mot imperialismen blir revolusjonen deres en del av den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen, og de blir forbundsfeller for den.

I dag har den kinesiske revolusjonen fått enda større betydning. Dette er ei tid da den økonomiske og politiske krisa i kapitalismen trekker verden stadig djupere inn i den andre verdenskrigen, da Sovjetunionen har nådd perioden med overgang fra sosialisme til kommunisme og er i stand til å lede og hjelpe proletariatet og de underkua nasjonene i hele verden i den kampen de fører mot imperialistisk krig og kapitalistisk reaksjon. Det er ei tid da proletariatet i de kapitalistiske landa gjør seg klar til å styrte kapitalismen og opprette sosialismen, og da proletariatet, bøndene og de intellektuelle og andre deler av småborger-

skapet i Kina er blitt ei mektig sjølstendig politisk kraft under ledelse av Kinas kommunistiske parti. Når vi nå lever i denne tidsalderen, bør vi ikke vurdere det slik at den kinesiske revolusjonen har fått enda større betydning i verdenssammenheng? Det mener jeg vi bør. Den kinesiske revolusjonen er blitt en svært viktig del av verdensrevolusjonen.

Sjøl om den kinesiske revolusjonen på dette første steget (med mange mellomsteg) er en ny type borgerlig-demokratisk revolusjon og ennå ikke er en proletarisk-sosialistisk revolusjon i samfunnskarakteren sin, så har den for lengst blitt en del av den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen, og er nå til og med en svært viktig del og en stor forbundsfelle for denne verdensrevolusjonen. Det første steget eller stadiet i revolusjonen vår er avgjort ikke, og kan ikke være, å opprette et kapitalistisk samfunn under det kinesiske borgerskapets diktatur. Det vil i stedet føre til at det blir oppretta et nydemokratisk samfunn under det felles diktaturet til alle de revolusjonære klassene i Kina, leda av det kinesiske proletariatet. Så vil revolusjonen bli ført videre til det andre steget, da det vil bli oppretta et sosialistisk samfunn i Kina.

Dette er det grunnleggende særtrekket ved den kinesiske revolusjonen i dag, ved den nye revolusjonære prosessen de siste tjue åra (regna fra 4. mai-rørsla i 1919). Dette er den konkrete, levende kjernen i revolusjonen.

V. POLITIKKEN TIL NYDEMOKRATIET

Det nye historiske særtrekket ved den kinesiske revolusjonen er inn-delninga i to steg, der den nydemokratiske revolusjonen er det første. Hvordan framtrer dette konkret i politiske og økonomiske forhold innenriks? La oss tenke over spørsmålet.

Før 4. mai-rørsla i 1919 (som fant sted etter den første imperialistiske verdenskrigen fra 1914 og den russiske Oktoberrevolusjonen i 1917) var småborgerskapet og borgerskapet (ved sine intellektuelle) de politiske lederne for den borgerlig-demokratiske revolusjonen. Det kinesiske proletariatet hadde ennå ikke stått fram på den politiske skueplassen som ei våken og sjølstendig klassekraft, det tok del i revolusjonen bare som følgesvenn for småborgerskapet og borgerskapet. Slik var stillinga til proletariatet i tida under revolusjonen i 1911.

Etter 4. mai-rørsla var det ikke lenger borgerskapet, men proletariatet som var den politiske lederen for den borgerlig-demokratiske revolusjonen, sjøl om det nasjonale borgerskapet fortsatte å ta del i revolu-

sjonen. Det kinesiske proletariatet blei raskt ei våken og sjølstendig politisk kraft som resultat av sin egen modning og av innflytelsen fra den russiske revolusjonen. Det var det kinesiske kommunistpartiet som satte fram slagordet: «Ned med imperialismen» og det grundige programmet for hele den borgerlig-demokratiske revolusjonen, og det var det kinesiske kommunistpartiet som gjennomførte bonderevolusjonen.

Fordi det er et borgerskap i et kolonialt og halv-kolonialt land og underkua av imperialismen, vil det kinesiske nasjonale borgerskapet beholde visse revolusjonære egenskaper til visse tider og til en viss grad — sjøl i imperialismens tidsalder — i motstanden sin mot de utenlandske imperialistene og de innenlandske regjeringene av byråkrater og krigsherrer. (Tilfeller av motstand mot krigsherrene kan en finne i tida under revolusjonen i 1911 og under Nordekspedisjonen). Og det kan gå i forbund med proletariatet og småborgerskapet mot slike fiender som det er villig til å slåss mot. På dette viset skiller det kinesiske borgerskapet seg fra borgerskapet i det gamle Tsar-Russland. Siden Tsar-Russland var et militært-føydalt imperialistisk land som drev med aggresjon mot andre land, mangla det russiske borgerskapet fullstendig revolusjonære egenskaper. Der var oppgava til proletariatet å kjempe mot borgerskapet, ikke å slutte seg sammen med det. Men Kinas nasjonale borgerskap har revolusjonære egenskaper til visse tider og i en viss grad fordi Kina er et kolonialt og halvkolonialt land som er offer for aggresjon. Her er oppgava til proletariatet å danne en enhetsfront med det nasjonale borgerskapet mot imperialismen og byråkrat- og krigsherregjeringene, og ikke se bort fra de revolusjonære egenskapene til borgerskapet.

Men på samme tid, i og med at det kinesiske nasjonale borgerskapet er en borgerlig klasse i et kolonialt og halv-kolonialt land og dermed umåtelig veikt økonomisk og politisk, har det en annen egenskap, nemlig en hang til å forsone seg med revolusjonens fiender. Sjølv når det tar del i revolusjonen er det uvillig til å bryte fullstendig med imperialismen, og dessuten er det nært knytta til utbyttinga av landsbygda gjennom grunnrenta. Derfor er det verken villig eller i stand til å styrte imperialismen, og enda mindre de føydale kreftene, på en grundig måte. Derfor kan ikke det nasjonale borgerskapet fullføre eller løse noen av de to grunnleggende problema eller oppgavene til den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Kina. Når det gjelder det kinesiske storborgerskapet, som er representert av Kuomintang, så lå det lunt i armkroken til imperialistene og danna forbund med de føydale kreftene

mot det revolusjonære folket gjennom hele den lange perioden fra 1927 til 1937. I 1927 og ei stund utover fulgte det kinesiske nasjonale borgerskapet også kontrarevolusjonen. Under den krigen mot Japan som går for seg nå, har den delen av storborgerskapet som Wang Ching-wei hører til kapitulert for fienden, og dette er et ferskt svik fra storborgerskapet si side. I så måte skiller dermed borgerskapet i Kina seg fra det tidligere borgerskapet i de europeiske og amerikanske landa, og særlig fra det franske. Da borgerskapet i de landa, og særlig i Frankrike, ennå var i den revolusjonære perioden sin, var den borgerlige revolusjonen forholdsvis grundig, mens borgerskapet i Kina mangler til og med denne graden av grundighet.

Mulig deltakelse i revolusjonen på den ene sida og en hang til å forsone seg med revolusjonens fiender på den andre sida — slik er den tosidige karakteren til det kinesiske borgerskapet, det vender seg til begge sider. Til og med borgerskapet i europeisk og amerikansk historie hadde denne tosidige karakteren. Da de stod overfor en fryktelig fiende, slutta de seg sammen med arbeiderne og bøndene mot den, men da arbeiderne og bøndene våkna, snudde de tvert om og slutta seg sammen med fienden mot arbeiderne og bøndene. Dette er en allmenn regel som gjelder for borgerskapet over alt i verden, men trekket er mer uttalt ved det kinesiske borgerskapet.

I Kina er det helt klart at de som kan lede folket i å styrte imperialismen og styrkene til føydalismen kan vinne folkets tillit, fordi disse to, og særlig imperialismen, er folkets dødsfiender. De som i dag kan lede folket til å drive ut den japanske imperialismen og innføre et demokratisk styre kommer til å være folkets redningsmenn. Historia har bevist at det kinesiske borgerskapet ikke kan oppfylle denne oppgava, som uunngåelig faller på skuldrene til proletariatet.

Derfor er det uavsløst proletariatet, bøndene, de intellektuelle og de andre delene av småborgerskapet som utgjør de grunnleggende styrkene som kommer til å avgjøre Kinas skjebne. Av disse klassene har noen alt våkna, og andre holder på å våkne. De vil nødvendigvis danne de grunnleggende delene i oppbygginga av staten og regjeringssystemet i den demokratiske republikken Kina med proletariatet som den ledende krafta. Den kinesiske demokratiske republikken som vi ønsker å opprette nå, må være en demokratisk republikk under det felles diktaturet av alle anti-imperialistiske og anti-føydale mennesker under ledelse av proletariatet, dvs. en nydemokratisk republikk, en republikk som er bygd på de ekte revolusjonære nye Folkets tre prinsipp med de Tre store politiske retningslinjene.

Denne nydemokratiske republikken kommer til å bli ulik den gamle europeisk-amerikanske typen kapitalistisk republikk under borgerlig diktatur, som er den gamle demokratiske forma som alt er avlegs. På den andre sida kommer den også til å være ulik den sosialistiske republikken av sovjet-typen under proletariatets diktatur som alt blomstrer i Sovjetunionen, og som dessuten kommer til å bli oppretta i de kapitalistiske landa og utvilsomt vil bli den framherskende statsforma og regjeringsstrukturen i alle de framskredne industrilanda. Men i en viss historisk periode passer ikke denne forma for revolusjonene i de koloniale og halvkoloniale landa. Under denne perioden må en derfor ta ei tredje statsform i bruk i revolusjonene i alle koloniale og halvkoloniale land, nemlig den nydemokratiske republikken. Denne forma passer til en viss historisk periode og derfor er den ei overgangsform, men ikke desto mindre er den ei nødvendig form som en ikke kan klare seg uten.

Dermed kan en skjære ned de tallrike statssystema i verden til tre hovedslag etter klassekarakteren til den politiske makta: 1) republikker under borgerlig diktatur, 2) republikker under proletarisk diktatur, 3) republikker under det felles diktaturet til flere revolusjonære klasser.

Det første slaget omfatter de gamle demokratiske statene. I dag, etter utbruddet av den andre imperialistiske verdenskrigen, er det knapt spor igjen av demokratiet i mange av de kapitalistiske landa, som er havna eller er på veg til å havne i borgerskapets blodige, militaristiske diktatur. Visse land under felles diktatur av godseiere og borgerskap kan en plassere i denne gruppa.

Det andre slaget fins i Sovjetunionen, og vilkåra for at det skal oppstå i kapitalistiske land er i ferd med å modnes. I framtida vil det være den framherskende forma over hele verden i en viss periode.

Det tredje slaget er overgangs-statsforma som må bli tatt i bruk i revolusjonene i de koloniale og halvkoloniale landa. Hver av disse revolusjonene vil nødvendigvis ha sine egne særlige kjennetegn, men det vil være mindre variasjoner over et allment tema. Så lenge revolusjonene foregår i koloniale og halvkoloniale land, må oppbygginga av staten og regjeringssystemet nødvendigvis være grunnleggende den same, dvs. en nydemokratisk stat under felles diktatur av flere anti-imperialistiske klasser. I dagens Kina er det den anti-japanske enhetsfronten som representerer den nydemokratiske statsforma. Den er anti-japansk og anti-imperialistisk, den er også en enhetsfront, et forbund av flere revolusjonære klasser. Men dessverre har arbeidet med å innføre demokrati knapt begynt i det meste av landet utafør de demokratiske

anti-japanske baseområdene under ledelse av kommunistpartiet, trass i at krigen har vart så lenge. De japanske imperialistene har utnyttet denne grunnleggende svakheten til å skritte inn i landet vårt. Hvis ingen ting blir gjort med dette, er framtida vår som nasjon i alvorlig fare.

Det som blir drøfta her er spørsmålet om «statssystemet». Etter flere årtier med kjekling etter de siste åra under Ching-dynastiet er det ennå ikke oppklart. I virkeligheten er det rett og slett et spørsmål om stillinga til de forskjellige samfunnsklassene i staten. Som regel skjuler borgerskapet problemet med klassenes stilling, og utøver en-klassediktaturet sitt under den «nasjonale» merkelappen. Det revolusjonære folket er ikke tjent med slik fortilse, og spørsmålet må bli forklart tydelig for dem. Begrepet «nasjonal» er greitt nok, men det må ikke omfatte kontra-revolusjonære og svikere. Den typen stat vi trenger i dag er diktaturet til alle de revolusjonære klassene over de kontra-revolusjonære og svikerne.

«Det såkalte demokratiske systemet i moderne stater har borgerskapet vanligvis tatt monopol på, og rett og slett gjort det til et redskap til å undertrykke vanlige folk med. Derimot betyr Kuomintang's prinsipp om demokrati et demokratisk system som alle alminnelige mennesker har del i og som ikke er privateie for de få.»

Slik var den høytidelige erklæringa som blei gitt i Manifestet fra Kuomintang's første nasjonale kongress, som blei holdt i 1924 i tida det var samarbeid mellom Kuomintang og kommunistene. I seksten år har Kuomintang gjort vold på denne erklæringa, og resultatet er at de har skapt den alvorlige situasjonen vi har nå. Dette er et grovt mistak som vi håper Kuomintang vil rette opp i de rensende flammene fra krigen mot Japan.

Så til spørsmålet om «regjeringssystem». Dette er et spørsmål om hvordan den politiske makta blir organisert, den forma som en eller annen samfunnsklasse velger å innrette det politiske maktapparatet sitt etter for å motarbeide fiendene sine og verge seg sjøl. Det fins ingen stat som ikke har et høvelig politisk maktapparat til å representere seg. Kina kan nå ta i bruk et system med folkekongresser, fra den nasjonale folkekongressen ned til provins-, fylkes-, distrikts- og by-folkekongresser, der alle nivåer velger sine særlige styringsorgan. Men hvis hver klasse skal være skikkelig representert i samsvar med stillinga den har i staten, hvis folkeviljen skal komme skikkelig til uttrykk, de revolusjonære

kampene bli leda skikkelig, den nydemokratiske innstillinga skal komme skikkelig fram, da må det bli innført et system med virkelig allmenn og lik stemmerett, uten hensyn til kjønn, tru, eiendom eller utdanning. Slik er systemet med demokratisk sentralisme. Bare ei regjering som bygger på demokratisk sentralisme kan uttrykke fullt ut viljen til hele det revolusjonære folket og kjempe mest mulig virkningsfullt mot revolusjonens fiender. Regjeringa og hæren må ha ei slik innstilling at de nekter å være «privateie for de få». Uten et ekte demokratisk system kan en ikke oppnå dette, og da kommer regjeringssystemet til å være ute av takt med statssystemet.

Statssystemet, det felles diktaturet av alle de revolusjonære klassene, og regjeringssystemet, den demokratiske sentralismen — dette utgjør den nydemokratiske politikken, den nydemokratiske republikken, republikken til den anti-japanske enhetsfronten, republikken til de nye Folkets tre prinsipp med sine Tre store politiske retningslinjer, den kinesiske republikken i virkeligheten så vel som i navnet. I dag har vi en kinesisk republikk i navnet, men ikke i virkeligheten, og oppgava vår nå er å skape den virkeligheten som kommer til å svare til navnet.

Dette er de innenrikspolitiske forholda som et revolusjonært Kina, et Kina som kjemper mot japansk aggresjon, skal og må opprette uten å svikte; slik er innrettinga, den eneste riktige innrettinga for det nåværende arbeidet vårt, som er nasjonal gjenreising.

VI. DEN NYDEMOKRATISKE ØKONOMIEN

Hvis en slik republikk skal bli oppretta i Kina må den være nydemokratisk ikke bare i politikken, men i økonomien også.

Den kommer til å eie de store bankene og de store industri- og handelsforetaka.

«Foretak slik som banker, jernbaner og flyselskap, om de er kinesisk-eide eller utenlandsk-eide, som enten har en monopolistisk karakter eller er for store til privat drift, skal drives og administreres av staten, slik at privat kapital ikke kan dominere levekåra til folket: dette er hovedprinsippet for regulering av kapitalen.»

Dette er nok ei høytidelig erklæring i Manifestet fra Kuomintang's første nasjonale kongress, som blei holdt på den tida det var samarbeid

mellom Kuomintang og kommunistene, og det er ei riktig linje for den økonomiske strukturen i den nydemokratiske republikken. I den nydemokratiske republikken under proletariatets ledelse vil statsforetaka ha en sosialistisk karakter og de vil være den ledende krafta i hele nasjonaløkonomien, men republikken vil verken beslaglegge kapitalistisk privateiendom allment eller forby utviklinga av slik kapitalistisk produksjon som ikke «dominerer levkåra til folket», for økonomien til Kina er fortsatt svært tilbakeleggende.

Republikken vil ta visse nødvendige steg for å beslaglegge jorda til godsieierne og fordele den på de bøndene som har lite eller ingen jord, sette ut i livet dr. Sun Yat-sens slagord om «jord til dem som bruker den», avskaffe føydale forhold på landsbygda og gi jorda over til bøndene til privateie. Det vil bli tillatt med en rikbonde-økonomi i jordbruksområdene. Dette er politikken for «likestilling i eiendomsretten til jorda». «Jord til dem som bruker den» er det riktige slagordet for denne linja. Vanligvis vil en ikke opprette sosialistisk jordbruk på dette steget, sjøl om ulike slags kooperative foretak som blir utvikla med grunnlag i «jord til jordbrukeren» vil inneholde elementer av sosialisme.

Økonomien i Kina må utvikle seg langs vegen med «regulering av kapitalen» og «likestilling i eiendomsretten til jorda», og må aldri bli «privateie for de få», vi må aldri tillate at de få kapitalistene og godsieierne får «dominere levkåra til folket», vi må aldri opprette et kapitalistisk samfunn av det europeisk-amerikanske slaget eller tillate at det gamle halvføydale samfunnet overlever. Den som våger å gå mot denne framrykkingskursen vil helt sikkert ikke lykkes, han vil kjøre mot en murvegg.

Slik er de indre økonomiske forholda som et revolusjonært Kina, et Kina som slåss mot japansk aggresjon, må og nødvendigvis vil opprette.

Slik er den nydemokratiske økonomien.

Og den nydemokratiske politikken er det fortetta uttrykket for den nydemokratiske økonomien.

VII. TILBAKEVISING AV BORGERSKAPETS DIKTATUR

Mer enn 90 prosent av folket er for en republikk av dette slaget med nydemokratisk politikk og nydemokratisk økonomi. Det fins ingen annen veg.

Hva med vegen til et kapitalistisk samfunn under borgerskapets diktatur? Det var ganske riktig den gamle vegen som det europeiske og

amerikanske borgerskapet tok, men enten en liker det eller ikke så til-later verken den internasjonale eller den innenlandske situasjonen at Kina gjør det samme.

Etter den internasjonale situasjonen å dømme er den vegen sperra. Grunnelementet i den nåværende internasjonale situasjonen er kamp mellom kapitalisme og sosialisme, der kapitalismen er på nedtur og sosialismen på veg opp. For det første kommer ikke den internasjonale kapitalismen, eller imperialismen, til å tillate at det blir oppretta et kapitalistisk samfunn under borgerskapets diktatur i Kina. I virkelig-heten er den nyere kinesiske historia ei historie om imperialistisk aggre-sjon, om imperialistisk motstand mot sjølstendighet for Kina og mot ut-vikling av kapitalisme i landet. Tidligere revolusjoner i Kina mislyktes fordi imperialismen kvalte dem, og talløse revolusjonære martyrer døde mens de klaga bittert over at de ikke fikk fullført oppgava si. I dag tvinger en mektig japansk imperialisme seg inn i Kina og ønsker å gjøre landet til en koloni. Det er ikke Kina som utvikler kinesisk kapitalisme, men Japan som utvikler japansk kapitalisme i landet vårt, og det er ikke det kinesiske borgerskapet, men det japanske borgerskapet som utøver diktatur i landet vårt. Sant nok er dette tidsalderen med de siste kam-pene til en døende imperialisme — imperialisme er «døende kapitalisme».⁷ Men nettopp fordi den er døende, er den desto mer avhengig av kolonier og halvkolonier for å overleve, og den kommer helt sikkert ikke til å tillate at noen koloni eller halvkoloni oppretter noe i nærheten av et kapitalistisk samfunn under diktaturet til sitt eget borgerskap. Nettopp fordi den japanske imperialismen er nedsøkk i ei myr av økonomiske og politiske kriser, nettopp fordi den er døende, må den trenge inn i Kina og gjøre det til en koloni. Dermed sperrer den vegen til borgerskapets diktatur og nasjonal kapitalisme i Kina.

For det andre vil ikke sosialismen tillate det. Alle de imperialistiske maktene i verden er våre fiender, og Kina kan umulig vinne sjølstendig-heten sin uten hjelp fra sosialismens land og det internasjonale proletariatet. Det betyr at vi ikke kan vinne uten hjelp fra Sovjetunionen og den hjelpa som proletariatet i Japan, Storbritannia, USA, Frankrike, Tyskland, Italia og andre land gir oss gjennom sine kamper mot kapitalismen. Sjøl om ingen kan si at seieren for den kinesiske revolu-sjonen må vente på seieren for revolusjonen i alle disse landa eller i ett eller to av dem, er det uten tvil sant at vi ikke kan vinne uten tilleggs-styrken til proletariatet i disse landa. Særskilt den sovjetiske hjelpa er absolutt uunnværlig for at Kina skal vinne den endelige seieren i mot-standskrigen. Avslå sovjetisk hjelp, og revolusjonen mislykkes. Var

ikke de anti-sovjetiske kampanjene fra 1927 og utover⁸ en usedvanlig klar lærdom? I dag er verden inne i en ny tidsalder med kriger og revolusjoner, en tidsalder da kapitalismen uten tvil er døende, og da sosialismen utvilsomt vokser og trives. Ville det ikke under disse forholda være rein fantasi å ønske å opprette et kapitalistisk samfunn under borgerskapets diktatur i Kina etter at imperialismen og føydalismen har lidt nederlag?

Sjøl om det småskårne kemalistiske borgerlige diktaturet⁹ dukka opp i Tyrkia etter den første imperialistiske verdenskrigen og Oktober-revolusjonen på grunn av visse konkrete forhold (borgerskapet lyktes i å slå tilbake aggresjon fra Hellas og proletariatet var svært svakt) så kan det ikke bli noe nytt Tyrkia, langt mindre et «Tyrkia» med et folketall på 450 millioner, etter den andre verdenskrigen og fullføringa av den sosialistiske oppbygginga i Sovjetunionen. Under de konkrete vilkåra i Kina (at borgerskapet er veikt og har en hang til forsoning, og at proletariatet er sterkt med revolusjonær grundighet) kan tinga rett og slett ikke gå så glatt som i Tyrkia. Var det ikke noen medlemmer av det kinesiske borgerskapet som ropte på kemalisme etter at den første store revolusjonen slo feil i 1927? Men hvor er Kinas Kemal? Og hvor er det borgerlige diktaturet og det kapitalistiske samfunnet i Kina? Dessuten måtte sjøl det kemalistiske Tyrkia til slutt kaste seg i armene på den engelsk-franske imperialismen. Det er blitt mer og mer en halvkoloni og en del av den reaksjonære, imperialistiske verden. I den internasjonale situasjonen i dag stiller «heltene» i koloniene og halvkoloniene enten opp i den imperialistiske fronten og blir en del av styrkene til kontra-revolusjonen i verden, eller de stiller opp i den anti-imperialistiske fronten og blir en del av verdensrevolusjonens styrker. De må gjøre en av delene, for det fins ikke noe tredje valg.

Også utfra den innenlandske situasjonen burde det kinesiske borgerskapet ha lært leksa si nå. Ikke før styrken til proletariatet og bøndene og andre småborgerlige masser hadde ført revolusjonen i 1927 fram til seier, før kapitalistklassen leda av storborgerskapet sparka massene til sides, reiv til seg fruktene av revolusjonen, danna et kontra-revolusjonært forbund med imperialismen og de føydale kreftene og anstrengte seg til det ytterste i en krig for å «undertrykke kommunistene» i ti år. Men hva var utfallet? I dag, da en mektig fiende har trengt djupt inn på territoriet vårt og krigen mot Japan har vart i to år, er det mulig at det fortsatt fins folk som vil skrive av de forelda oppskriftene til det europeiske og amerikanske borgerskapet? Et tiår blei brukt til å «undertrykke kommunistene» ut av verden, men ikke noe kapitalistisk sam-

funn under borgerskapets diktatur har «undertrykt» seg inn i verden. Er det mulig at det fortsatt fins folk som vil gjøre et forsøk til? Sant nok blei det «undertrykt» fram et «ettparti-diktatur» i tiåret med «undertrykking av kommunistene», men det er et halvkolonialt og halvføydalt diktatur. Videre, ved slutten av fire år med «undertrykking av kommunistene» (fra 1927 til 18. septemberhendinga i 1931) blei «Manchukuo» «undertrykt» inn i verden, og i 1937 etter seks år til med slik «undertrykking» trengte de japanske imperialistene seg inn i Kina sør for den store muren. Hvis noen i dag vil fortsette «undertrykkinga» i et tiår til, ville det bety en ny type «undertrykking av kommunistene», noe ulik den gamle. Men fins det ikke en rappfota person som alt har løpt fra alle de andre og har gått kjekt i gang med dette nye tiltaket med å «undertrykke kommunistene»? Jo, Wang Ching-wei, som er blitt den anti-kommunistiske berømtheten av det nye slaget. Den som vil slutte seg til banden hans får gjøre som han sjøl vil, men ville ikke det vise seg å gjøre det enda pinligere når en snakker om borgerskapets diktatur, et kapitalistisk samfunn, kemalisme, en moderne stat, et ettparti-diktatur, «ei eneste lære», og så videre og så videre? Og hvis noen vil komme inn i folkets leir for «kamp mot Japan» i stedenfor å slutte seg til banden til Wang Ching-wei, men innbiller seg at han skal kunne sparke vekk folket som slåss mot Japan så snart krigen er vunnet og rive til seg fruktene av seieren i kampen mot Japan og opprette et «varig ettparti-diktatur», er ikke han en dagdrømmer? «Kamp mot Japan!» «Kamp mot Japan!» Men hvem er det som står for kjempinga? Uten arbeiderne og bøndene og andre deler av småborgerskapet kommer du ikke av flekken. Den som likevel våger å prøve å sparke dem til sides vil bli knust sjøl. Er ikke dette også blitt et spørsmål om sunn fornuft? Men det ser ut til at sribukkene i det kinesiske borgerskapet (jeg viser utelukkende til sribukkene) ikke har lært noe på de siste tjue åra. Roper de ikke fortsatt: «Innskrenk kommunismen», «opløs kommunismen» og «kjemp mot kommunismen»? Har vi ikke sett «forholdsregler for å innskrenke virksomheten til fremmede partier», fulgt av «forholdsregler for behandling av problemet med fremmede partier» og enda seinere av «direktiv for behandling av problemet med fremmede partier»? Himmel og hav! Når all denne «innskrenkinga» og «behandlinga» pågår kan en lure på hva slags framtid de forbereder for nasjonen vår og for seg sjøl! Ærlig og oppriktig gir vi disse herrene dette rådet: Åpne øynene, se godt på Kina og verden, se hvordan tilstanden er i landet så vel som utafør det, og gjenta ikke feilgrepa deres. Hvis dere holder fast på feilgrepa deres vil framtida til nasjonen vår sjølsagt bli katastrofal, men jeg er sikker på at

det ikke vil komme til å gå så bra med dere heller. Dette er aldeles sikkert, helt visst. Hvis ikke sribukkene i det kinesiske borgerskapet våkner, kommer framtida deres til å bli langt fra lys, de vil bare få i stand sin egen ødeleggelse. Derfor håper vi at Kinas anti-japanske enhetsfront blir opprettholdt og at den anti-japanske saka vil bli ført fram til seier, med samarbeid fra alle istedenfor eneveldet til en liten klikk. Det er den eneste bra politikken — all annen politikk er illø. Dette er det oppriktige rådet vi kommunister gir, og gi ikke oss skylda for å ikke ha advart dere på forhånd.

«Hvis det fins mat må alle få dele den.» Det er mye sant i dette gamle kinesiske ordtaket. Ettersom vi alle deler på slåssinga mot fienden, burde vi alle dele på maten, vi burde alle dele på arbeidet som må gjøres, og vi burde alle dele på adgangen til utdanning. Holdninger som «jeg og bare jeg vil ha alt» og «ingen må våge skade meg» er ikke noe annet enn de gamle knepa til føydalherrene, som rett og slett ikke vil føre fram i nittenførtiåra.

Vi kommunister vil aldri skyve til sides noen som er revolusjonær. Vi kommer til å holde fast ved enhetsfronten og drive langsiktig samarbeid med alle de klassene, laga, politiske partiene og gruppene og enkelt-personene som er villige til å slåss mot Japan til siste slutt. Men det holder ikke om visse folk vil sette kommunistpartiet til sides, det holder ikke om de vil splitte enhetsfronten. Kina må fortsette å slåss mot Japan, forene seg og gå framover, og vi kan ikke finne oss i noen som prøver å kapitulere, forårsake splittelser eller gå bakover.

VIII. TILBAKEVISING AV «VENSTRE»-FRASEMAKERIET

Hvis den kapitalistiske vegen med borgerskapets diktatur er utelukka, er det da mulig å ta den sosialistiske vegen med proletariatets diktatur?

Nei, det er ikke mulig, det heller.

Den revolusjonen som går for seg nå er uten tvil det første steget, som vil utvikle seg til et andre steg, det sosialistiske steget, seinere. Og Kina vil nå ekte lykke først når det går inn i den sosialistiske tidsalderen. Men i dag er det ennå ikke rette tida til å innføre sosialismen. Oppgava nå for revolusjonen i Kina er å slåss mot imperialisme og føydalisme, og sosialismen kommer ikke på tale før denne oppgava er fullført. Den kinesiske revolusjonen kan ikke unngå å ta de to stega, først nydemokratiet og så sosialismen. Dessuten vil det første steget kreve ganske lang tid og kan ikke bli gjennomført over natta. Vi er ikke

utopister og kan ikke skille oss fra de virkelige forholda vi står overfor.

Visse ondsinna propagandister blander bevisst disse to atskilte revolusjonære trinna sammen. De gjør seg til talsmenn for den såkalte teorien om en eneste revolusjon for å bevise at Folkets tre prinsipp passer til alle slags revolusjoner og at kommunismen derfor mister eksistensgrunnen sin. Med støtte i denne «teorien» kjemper de rasende mot kommunismen og kommunistpartiet, den åttende rutehæren og den nye fjerde hæren og grensestrøket Shensi-Kansu-Ningsia. Det virkelige formålet deres er å rykke all revolusjon opp med rota, å gå mot en gjennomgripende borgerlig-demokratisk revolusjon og gjennomgripende motstand mot Japan, for å forberede folkemeninga på kapitulasjon for de japanske angriperne. De japanske imperialistene fostrer dette med overlegg. Etter at de okkuperte Wuhan har det gått opp for dem at de ikke kan underkue Kina med militærmakt aleine. Derfor tyr de til politiske angrep og økonomiske lokkeduer. De politiske framstøta deres består i å friste vaklende elementer i den anti-japanske leiren, splitte enhetsfronten og undergrave samarbeidet mellom Kuomintang og kommunistene. De økonomiske lokkeduene deres tar form av de såkalte felles industriforeta. I Sentral- og Sør-Kina lar de japanske angriperne kinesiske kapitalister investere 51 prosent av kapitalen i slike foretak, mens japansk kapital utgjør de 49 prosent som står igjen. I Nord-Kina lar de kinesiske kapitalister investere 49 prosent av kapitalen, japansk kapital skal utgjøre de siste 51 prosent. De japanske inntrengerne har også lovt at de kinesiske kapitalistene skal få tilbake de tidligere verdiene sine i form av aksjekapital i investeringa. Når det er utsikt til profitt er det noen samvittighetsløse kapitalister som glømmer alle moralske prinsipp og verker etter å prøve seg. Den delen som er representert ved Wang Chung-wei har alt kapitulert. En annen del som ligger på lur rundt i den anti-japanske leiren vil også gjerne gå over. Men de er feige som tjuver, og redde for at kommunistene vil sperre utgangen for dem, og enda verre, at vanlige folk vil brennemerke dem som svikere. Så har de stukket hodene sammen og bestemt seg for å forberede grunnen i kulturkretser og gjennom pressa. Etter at de fastsatte linja si har de ikke kasta bort et øyeblikk for å leie noen «metafysikkremmere»¹⁰ pluss noen få trotskister som svinger pennene som lanser, farer løs i alle retninger og lager galehus. Derfor kommer hele samlinga med knep og kunststykker for å lure dem som ikke veit hva som foregår i verden rundt dem — «teorien om en eneste revolusjon», fortellingene om at kommunismen ikke passer til de nasjonale vilkåra i Kina, at det ikke trengs noe kommunistparti i Kina, at den åttende rutehæren og den

nye fjerde hæren saboterer den anti-japanske krigen og bare flytter omkring på seg uten å slåss, at grensestrøket Shensi-Kansu-Ningsia er et føydalt separatiststyre, at kommunistpartiet er ulydig og avvikende, smir renker og splitter fronten, — og formålet med alt dette er å skaffe kapitalistene gode grunner til å få sine 49 eller 51 prosent og selge nasjonens interesser til fienden i et passende øyeblikk. Dette er å «stjele bjelkene og stolpene og erstatte dem med råtnete stokker» — å forberede folkemeningen på den kapitulasjonen som de planlegger. Slik kan vi se at disse herrene som tilsynelatende helt alvorlig fremmer «teorien om en eneste revolusjon» for å kjempe mot kommunismen og kommunistpartiet, ikke er ute etter noe annet enn de 49 eller 51 prosent sine. Som de må ha vridd hjernene sine! «Teorien om en eneste revolusjon» er rett og slett en teori for at det ikke skal bli noen revolusjon i det hele tatt, og det er kjernen i saka.

Men det fins andre folk, tydeligvis uten vonde hensikter, som blir ført på villspor av «teorien om en eneste revolusjon» og den underlige forestillinga om å «gjennomføre både den politiske og den sosiale revolusjonen i ett slag». De forstår ikke at vår revolusjon er delt inn i steg, at vi bare kan gå videre til det neste steget i revolusjonen vår når vi har gjennomført det første, og at det ikke går an å «gjennomføre begge deler i ett slag». Tilnæringsmåten deres er også svært skadelig fordi den blander sammen de tiltaka som må bli tatt i revolusjonen og svekker anstrengelsen som er retta inn på oppgava i øyeblikket. Det er riktig og i samsvar med den marxistiske teorien for revolusjonær utvikling å si om de to revolusjonsstega at det første sørger for vilkåra for det andre, og at de to stega må følge hverandre uten å tillate noe mellomsteg under borgerskapets diktatur. Men det er et utopisk syn som sanne revolusjonære avviser, å hevde at den demokratiske revolusjonen ikke har si ega særskilte oppgave og tid, men at den kan smeltes sammen med og gjennomføres samtidig med ei anna oppgave, dvs. den sosialistiske oppgava (som bare kan bli utført i en annen periode). Det er dette de kaller «å gjennomføre begge deler i ett slag».

IX. TILBAKEVISING AV STRIBUKKENE

De borgerlige stribukkene står i sin tur fram og sier: «Vel, dere kommunister har utsatt det sosialistiske systemet til et seinere utviklingstrinn og har erklært: 'Ettersom Folkets tre prinsipp er det som Kina trenger i dag, er partiet vårt klart til å kjempe for at de blir satt helt og holdent ut

i livet'.¹¹ Javel, da kan dere pakke sammen kommunismen deres inntil videre.» Denne typen begrunnelse i form av teorien om «ei eneste lære» har reist et forskrekkelig lurveleven den siste tida. Kjernen i dette er sribukkernes hyl etter borgerlig enevelde. I all høflighet kan vi ganske enkelt omtale det som fullstendig mangel på sunt vett.

Kommunismen er på samme tid et fullstendig system av proletarisk ideologi og et nytt samfunnssystem. Den er forskjellig fra alle andre ideologier eller samfunnssystem og er det mest fullstendige, progressive, revolusjonære og fornuftige systemet i historia til menneskeslekta. Det ideologiske og sosiale systemet til føydalismen hører bare hjemme på historias museum. Det ideologiske og sosiale systemet til kapitalismen er også blitt en museumsgjenstand i en del av verden (i Sovjetunionen). I andre land likner det «en døende person som går under raskt, slik sola går ned bakom åsene i vest» og vil snart bli forvist til museet. Bare det kommunistiske ideologiske og sosiale systemet er fullt av ungdom og livskraft der det farer over verden med drivkraft som et ras og styrke som en lynstråle. Innføringa av den vitenskapelige kommunismen i Kina har åpna nye synsvidder for folk, og har endra utseendet til den kinesiske revolusjonen. Uten kommunismen til å styre seg, kan ikke den demokratiske revolusjonen i Kina lykkes på noe vis, for ikke å snakke om gå videre til det neste utviklingstrinnet. Dette er grunnen til at de borgerlige sribukkene krever så høylydt at kommunismen må bli «pakka sammen». Men den må ikke bli «pakka sammen», for så snart kommunismen er «pakka sammen», vil Kina være dødsdømt. I dag står det til kommunismen å berge hele verden, og Kina er ikke noe unntak.

Alle veit at kommunistpartiet har et kortsiktig og et langsiktig program, et minimums- og et maksimumsprogram, når det gjelder det samfunnssystemet det går inn for: I den nåværende perioden, nydemokratiet, og i framtida sosialismen. Dette er to deler av en organisk helhet, leda av en og samme kommunistiske ideologi. Er det ikke derfor meningsløst å skrike opp om at kommunismen må «pakkes sammen» fordi kommunistpartiets minimumsprogram samsvarer grunnleggende med de politiske grunnsetningene i Folkets tre prinsipp? Det er nettopp på grunnlag av det grunnleggende samsvaret mellom de to at det er mulig for oss som er kommunister å anerkjenne «Folkets tre prinsipp som det politiske grunnlaget for den anti-japanske enhetsfronten» og erkjenne at «siden Folkets tre prinsipp er det som Kina trenger i dag, er vårt parti klar til å kjempe for at de skal bli helt og holdent satt ut i livet». Ellers ville ikke noe slikt være mulig. Her har vi en enhetsfront mellom kommunismen og Folkets tre prinsipp i ut-

viklingstrinnet for den demokratiske revolusjonen, den slags enhetsfront som dr. Sun Yat-sen tenkte på da han sa: «Kommunismen er en god venn av Folkets tre prinsipp»¹² Å avvise kommunismen er i virkeligheten det samme som å avvise enhetsfronten. Stribukkene har kokt opp meningsløse grunner for å avvise kommunismen nettopp fordi de ønsker å avvise enhetsfronten og utøve ettparti-diktaturet sitt.

Dessuten er teorien om «ei eneste lære» meningsløs. Så lenge det fins klasser vil det være like mange lærer som det er klasser. Til og med ulike grupper i den samme klassen kan ha forskjellige lærer. Ettersom føydalklassen har ei føydal lære, borgerskapet ei kapitalistisk lære, buddhistene buddhismen, de kristne kristendommen og bøndene flerguderiet, og ettersom noen mennesker de siste åra også har gått inn for kemalismen, fascismen, vitalismen¹³, «læra om fordeling etter arbeid»¹⁴ og jeg veit ikke hva, hvorfor skulle ikke proletariatet få ha kommunismen sin da? Siden det er utallige «ismer», hvorfor skulle ropet om å «pakke det sammen» bare bli reist ved synet av kommunismen? Ærlig talt, «pakk det sammen» kommer ikke til å føre fram. La oss heller kappes. Hvis kommunismen blir slått, skal vi som er kommunister ta det pent og vedgå nederlaget. Men hvis ikke, får dere «pakke sammen» alt det sludderet om «ei eneste lære» som krenker prinsippet om demokrati, så snart som mulig.

For å unngå misforståelser, og til opplysning for stribukkene, er det nødvendig å vise klart hvor Folkets tre prinsipp og kommunismen faller sammen og hvor de ikke gjør det.

Når en sammenlikner de to kommer det fram både likheter og forskjeller.

Først om likhetene. De fins i det grunnleggende politiske programmet til begge lærene under utviklingstrinnet med den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Kina. De tre politiske holdepunkta i de revolusjonære Folkets tre prinsipp, nemlig om nasjonalisme, demokrati og folkets levekår slik som dr. Sun Yat-sen tolka dem på ny i 1924, likner grunnleggende på det kommunistiske politiske programmet for steget med den demokratiske revolusjonen i Kina. Enhetsfronten mellom de to lærene og de to partiene kom til på grunn av disse likhetene og på grunn av gjennomføringa av Folkets tre prinsipp. Det er galt å overse denne sida av saka.

Så til forskjellene. 1. Deler av programmet for steget med den demokratiske revolusjonen er ulikt. Det kommunistiske programmet for hele forløpet av den demokratiske revolusjonen omfatter fulle retter for folket, åtte-timers arbeidsdag og en gjennomgripende revolusjon på

landsbygda, mens Folkets tre prinsipp ikke gjør det. Med mindre disse tre punkta blir lagt til Folkets tre prinsipp og en er forberedt på å gjennomføre dem, er de to demokratiske programma like bare i grunnlaget og kan ikke sies å være helt og holdent like. 2. En annen ulikhet er at det ene omfatter trinnet med den sosialistiske revolusjonen, mens det andre ikke gjør det. Kommunismen ser for seg steget med den sosialistiske revolusjonen utover steget med den demokratiske revolusjonen, og derfor har den et maksimumsprogram som går videre enn minimumsprogrammet, dvs. programmet for å nå fram til sosialismen og kommunismen. Folkets tre prinsipp som bare ser for seg steget med den demokratiske revolusjonen og ikke steget med den sosialistiske revolusjonen, har bare et minimumsprogram og ikke noe maksimumsprogram, dvs. det har ikke noe program for å opprette sosialismen og kommunismen. 3. Så er det forskjellen i verdenssyn. Kommunistenes verdenssyn er den dialektiske og historiske materialismen, mens Folkets tre prinsipp forklarer historia utfra folkets levekår. Kjernen i dette synet er dualistisk eller idealistisk. De to verdenssyna står i motsetning til hverandre. 4. Så er det forskjellen i revolusjonær grundighet. Hos kommunister er det samsvar mellom teori og praksis, dvs. kommunister har revolusjonær grundighet. Hos tilhengerne av Folkets tre prinsipp, med unntak av dem som er helt trufaste mot revolusjonen og mot sannheten, er det ikke samsvar mellom teori og praksis, slik at det de gjør motsier det de sier, dvs. de mangler revolusjonær grundighet. Det som er påpekt her er forskjellene mellom de to. Det skiller kommunistene fra tilhengerne av Folkets tre prinsipp. Det er uten tvil svært galt å se bort fra denne forskjellen og bare se enheten og ikke se motsigelsen. Når alt dette er forstått er det lett å se hva de borgerlige sribukkene tenker på når de krever at kommunismen må bli «pakka sammen». Hvis det ikke betyr borgerlig despoti, så er det ikke mening i det i det hele tatt.

X. FOLKETS TRE PRINSIPP, DE GAMLE OG DE NYE

De borgerlige sribukkene har ingen som helst forståelse for historisk forandring, de har så dårlig med kunnskap at den knapt fins. De veit verken forskjellen mellom kommunismen og Folkets tre prinsipp eller på de nye Folkets tre prinsipp og de gamle.

Vi kommunister anerkjenner «Folkets tre prinsipp som det politiske grunnlaget for den anti-japanske enhetsfronten», vi innser at «siden Folkets tre prinsipp er det Kina trenger i dag, er partiet vårt villig til å

kjempe for at de skal bli satt helt ut i livet», og vi vedgår at det er grunnleggende samsvar mellom det kommunistiske minimumsprogrammet og de politiske holdepunkta i Folkets tre prinsipp, slik som dr. Sun Yat-sen tolka dem på ny i Manifestet fra den første nasjonale kongressen til Kuomintang, og ingen andre. Jeg skulle ønske at de gjenstridige herrene ville sette av et øyeblikk fra arbeidet med å «avgrense kommunismen», «oppløse kommunismen» og «kjempe mot kommunismen», som de er så frydefullt opptatt av, for å kikke gjennom dette Manifestet. I Manifestet sa dr. Sun Yat-sen: «Her er den sannferdige tolkinga av Kuomintang's Folkets tre prinsipp». Fra da av er disse Folkets tre prinsipp de eneste som er ekte, og alle andre er uekte. Den eneste «sanne tolkinga» av Folkets tre prinsipp er den som står i Manifestet fra Kuomintang's første nasjonale kongress, og alle andre tolkinger er falske. En må anta at dette ikke er et kommunistisk påfunn, for mange medlemmer av Kuomintang og jeg sjøl var personlig vitne til at Manifestet blei vedtatt.

Manifestet peker på de to tidsaldrene i historia til Folkets tre prinsipp. Før kongressen hørte de til den gamle typen. De var Folkets tre prinsipp for den gamle borgerlig-demokratiske revolusjonen i en halvkoloni, Folkets tre prinsipp for det gamle demokratiet, de gamle Folkets tre prinsipp.

Etter kongressen hørte de med til den nye typen. De blei Folkets tre prinsipp for den nye borgerlig-demokratiske revolusjonen i en halvkoloni, de nydemokratiske Folkets tre prinsipp, de nye Folkets tre prinsipp. Det er disse og bare disse som er de revolusjonære Folkets tre prinsipp i den nye perioden.

De revolusjonære Folkets tre prinsipp i den nye perioden, de nye eller ekte Folkets tre prinsipp, omfatter de Tre store politikkene, som er forbund med Russland, samarbeid med kommunistpartiet og hjelp til bøndene og arbeiderne. Uten hver og en av disse Tre store politiske retninglinjene blir Folkets tre prinsipp enten falske eller ufullstendige i den nye perioden.

For det første må de revolusjonære, nye eller ekte Folkets tre prinsipp omfatte forbund med Russland. Som sakene står i dag er det helt klart at hvis det ikke fins en politikk for forbund med Russland, med sosialismens land, så vil det uunngåelig finnes en politikk for forbund med imperialismen, med de imperialistiske maktene. Er det ikke det som skjedde etter 1927? Så snart motstriden mellom det sosialistiske Sovjetunionen og de imperialistiske maktene skjerper seg, blir Kina nødt til å finne plassen sin på den ene eller den andre sida. Dette er en uunn-

gåelig tendens. Er det mulig å unngå å helle til ei av sidene? Nei, det er en illusjon. Hele verden kommer til å bli feid inn i den ene eller den andre av disse to frontene, og da vil snakket om «nøytralitet» bare være bedrageri. Særsilt er dette sant om Kina som kjemper mot ei imperialistmakt som har trengt djupt inn i territoriet vårt, og derfor ikke kan tenke på endelig seier uten hjelp fra Sovjetunionen. Hvis et forbund med Russland blir ofra til fordel for et forbund med imperialismen, da må ordet «revolusjonær» strykes fra Folkets tre prinsipp, som da vil bli reaksjonære. I siste omgang kan ikke Folkets tre prinsipp være «nøytrale», de kan bare være enten revolusjonære eller kontrarevolusjonære. Ville det ikke være mer heltemodig å «slåss mot angrep fra begge sider»¹⁵ som Wang Ching-wei en gang nevnte, og ha en type Folkets tre prinsipp som tjener denne «kampen»? Uheldigvis har Wang Ching-wei, som fant det på, sjøl gått fra (eller «pakka sammen») denne typen Folkets tre prinsipp, for han har vedtatt Folkets tre prinsipp for forbund med imperialismen. Hvis noen hevder at det er forskjell på østlig og vestlig imperialisme, og at en i motsetning til Wang Ching-wei som har slutta seg til den østlige imperialismen burde slutte seg sammen med noen av de vestlige imperialistmaktene for å marsjere østover og angripe, ville ikke slik framferd være ganske revolusjonær? Men enten dere liker det eller ikke, så er de vestlige imperialistene fast bestemt på å gå mot Sovjetunionen og kommunismen, og hvis dere slutter dere til dem vil de be dere marsjere nordover og angripe, og det vil ikke bli noe av revolusjonen deres. Alle disse omstendighetene gjør at det er vesentlig at de revolusjonære, nye og ekte Folkets tre prinsipp omfatter forbund med Russland, og ikke under noen omstendigheter forbund med imperialismen mot Russland.

For det andre må de revolusjonære, nye og ekte Folkets tre prinsipp omfatte samarbeid med kommunistpartiet. Deré må enten samarbeide med kommunistpartiet eller kjempe mot det. Kamp mot kommunismen er politikken til de japanske imperialistene og Wang Ching-wei, og hvis det er det dere ønsker så er det greit, de vil innby dere til å slutte seg til den anti-kommunistiske flokken sin. Men ville ikke det likne mistenkelig på svik? Dere sier kanskje: «Jeg følger ikke Japan, jeg følger et annet land.» Det er bare latterlig. Uansett hvem du følger blir du sviker i det øyeblikket du går mot kommunistpartiet, fordi du ikke lenger kan gjøre motstand mot Japan. Hvis du sier: «Jeg skal gå mot kommunistpartiet på sjølstendig vis» så er det erkesludder. Hvordan kan «heltene» i en koloni eller halvkoloni gå løs på ei så stor kontra-revolusjonær oppgave uten å være avhengig av styrken til im-

perialismen? I ti lange år var praktisk talt alle imperialistkrefter i verden innskrevet i kampen mot kommunistpartiet, men forgjeves. Hvordan kan en plutselig gå mot det «på sjølstendig vis»? Vi har fått høre at noen mennesker utafør grensestrøket sier: «Å gå mot kommunistpartiet er bra, men du kan aldri lykkes med det.» Hvis ikke dette bare er folkesnakk, så er denne merknaden bare halvvegs feilaktig, for hva er det som er «bra» ved å gå mot kommunistpartiet? Men den andre halvdel er sann, du kan helt sikkert «aldri lykkes med det». Hovedårsaka til dette ligger ikke hos kommunistene, men hos vanlige folk, som liker kommunistpartiet og som ikke liker «å gå mot» det. Hvis du går mot kommunistpartiet i ei tid da nasjonens fiende trenger djupt inn i landet vårt, vil du få folket på nakken. De vil alldeles ikke vise deg noen nåde. Så mye er sikkert, at den som vil kjempe mot kommunistpartiet må være forberedt på å bli knust til støv. Hvis du ikke er noe ivrig etter å bli knust til støv bør du nok kutte ut denne motstanden. Dette er vårt oppriktige råd til alle de anti-kommunistiske «heltene». Derfor er det så klart som det kan være at Folkets tre prinsipp i dag må omfatte samarbeid med kommunistpartiet, ellers vil de prinsippa gå til grunne. Det er et spørsmål om liv eller død for Folkets tre prinsipp. I samarbeid med kommunistpartiet vil de overleve, i kamp mot kommunistpartiet vil de gå til grunne. Kan noen bevise det motsatte?

For det tredje må de revolusjonære, nye og ekte Folkets tre prinsipp omfatte politikken med hjelp til bøndene og arbeiderne. Å avvise denne politikken, å svikte i å gi helhjerta hjelp til bøndene og arbeiderne, eller å svikte i å sette ut i livet pålegget i dr. Sun Yat-sens testamente om å «vekke folkemassene», vil si det samme som å legge grunnen for nederlag for revolusjonen og sitt eget nederlag på kjøpet. Stalin har sagt at «egentlig er det nasjonale spørsmålet et bondespørsmål»¹⁶. Det betyr at den kinesiske revolusjonen egentlig er en bonderevolusjon, og at motstandskampen mot Japan som går for seg nå, egentlig er motstand fra bøndene. Den nydemokratiske politikken er egentlig å gi bøndene rettene deres. De nye og ekte Folkets tre prinsipp er egentlig prinsipp for en bonderevolusjon. Masse-kultur betyr egentlig å heve kulturnivået til bøndene. Den anti-japanske krigen er egentlig en bondekrig. Nå lever vi i ei tid da «prinsippet om å dra opp i åsene»¹⁷ gjelder. Møter, arbeid, undervisning, avisutgiving, bokskriving, teaterforestillinger — alt blir gjort oppe i åsene, og alt egentlig for bøndenes skyld. Og egentlig er det bøndene som skaffer til veie alt som holder motstanden mot Japan ved like og som holder oss gående. Med «egentlig» mener vi grunnleggende, uten å se bort fra de andre delene av folket, slik som Stalin sjøl har

forklart det. Som alle skolegutter veit er 80 prosent av befolkninga i Kina bønder. Derfor blir bondespørsmålet det grunnleggende spørsmålet i den kinesiske revolusjonen, og styrken til bøndene er hovedstyrken i den kinesiske revolusjonen. I den kinesiske befolkninga kommer arbeiderne etter bøndene i antall. Det er flere millioner industriarbeidere i Kina og flere titalls millioner handverksarbeidere og landarbeidere. Kina kan ikke leve uten arbeiderne sine i de forskjellige industriene, fordi de er produsentene i industrisektoren av økonomien. Og revolusjonen kan ikke lykkes uten den moderne industriarbeiderklassen, fordi den er den mest revolusjonære klassen og den er ledende i den kinesiske revolusjonen. Under disse omstendighetene må de revolusjonære, nye og ekte Folkets tre prinsipp omfatte politikken for å hjelpe bøndene og arbeiderne. Alle andre slags Folkets tre prinsipp som mangler denne politikken, som ikke gir bøndene og arbeiderne helhjerta hjelp og som ikke setter pålegget om å «vekke folkemassene» ut i livet, vil sikkert gå til grunne.

Derfor er det klart at det ikke fins noen framtid for noen Folkets tre prinsipp som viker fra de Tre store politiske retningslinjene med forbund med Russland, samarbeid med kommunistpartiet og hjelp til bøndene og arbeiderne. Hver samvittighetsfull tilhenger av Folkets tre prinsipp må tenke alvorlig over dette poenget.

Folkets tre prinsipp som omfatter de Tre store politiske retningslinjene med andre ord, de revolusjonære, nye og ekte Folkets tre prinsipp — er de nydemokratiske Folkets tre prinsipp, ei videreutvikling av de gamle Folkets tre prinsipp, et stort bidrag fra dr. Sun Yat-sen og et produkt av den tidsalderen da den kinesiske revolusjonen er blitt en del av den sosialistiske verdensrevolusjonen. Det er bare disse Folkets tre prinsipp som det kinesiske kommunistpartiet ser på som «det Kina trenger i dag» og som det har forplikta seg til å «kjempe for å sette helt ut i livet». Dette er de eneste Folkets tre prinsipp som stemmer grunnleggende over ens med det politiske programmet til kommunistpartiet for steget med den demokratiske revolusjonen, nemlig med minimumsprogrammet vårt.

Når det gjelder de gamle Folkets tre prinsipp, så var de et produkt av den gamle perioden i den kinesiske revolusjonen. Den gangen var Russland ei imperialistmakt og sjølsagt kunne det ikke finnes en politikk for forbund med Russland. Den gangen fans det ikke noe kommunistparti i landet vårt, så sjølsagt kunne det ikke finnes en politikk for samarbeid med det. Rørsla blant bøndene og arbeiderne hadde ennå ikke vist den fulle politiske betydninga si og vekt oppmerksomhet hos folk, og

sjølsagt kunne det ikke finnes en politikk for forbund med dem. Derfor hørte Folkets tre prinsipp fra tida før reorganiseringa av Kuomintang i 1924 til den gamle typen, og de blei avlegs. Kuomintang kunne ikke ha gått framover uten å ha utvikla dem til de nye Folkets tre prinsipp. Dr. Sun Yat-sen var en klok mann som skjønnte dette, sikra hjelp fra Sovjetunionen og Kinas Kommunistiske Parti og nytolka Folkets tre prinsipp for å utstyre dem med nye særtrekk som passa til tida. Som resultat blei det danna en enhetsfront mellom Folkets tre prinsipp og kommunismen, det blei oppretta samarbeid mellom Kuomintang og kommunistpartiet for første gang, velviljen til folket i hele landet blei vunnet, og revolusjonen fra 1924 til 1927 blei satt i gang.

De gamle Folkets tre prinsipp var revolusjonære i den gamle perioden og gjenspeilte trekka i den. Men om den gamle lekse blir gjentatt i den nye perioden etter at de nye Folkets tre prinsipp er knesatt, eller et forbund med Russland blir motarbeidd etter at den sosialistiske staten er blitt oppretta, eller samarbeid med kommunistpartiet blir motarbeidd etter at kommunistpartiet er blitt stifta, eller politikken med å hjelpe bøndene og arbeiderne blir motarbeidd nå som de har våkna og vist den politiske styrken sin, så er det reaksjonært og avslører uvitenhet om tida vi lever i. Reaksjonstida etter 1927 var et resultat av slik uvitenhet. Det gamle ordtaket sier: «Den som forstår tegna i tida er en stor mann.» Jeg håper at tilhengerne av Folkets tre prinsipp vil huske på dette i dag.

Uansett vil folk med samvittighet og rettferdighetssans aldri gi avkall på Folkets tre prinsipp før oppgava med å kjempe mot imperialismen og føydalismen er fullført i all hovedsak. De eneste som gjør det er folk som Wang Ching-wei. Uansett hvor livlig de fremmer de falske Folkets tre prinsipp som går mot Russland, kommunistpartiet og bøndene og arbeiderne, så vil det sikkert ikke skorte på folk med samvittighet og rettferdighetssans som vil fortsette å støtte de ekte Folkets tre prinsipp til Sun Yat-sen. Til og med etter reaksjonen i 1927 fortsatte mange tilhengere av de ekte Folkets tre prinsipp kampen for den kinesiske revolusjonen, og de vil uten tvil svulme opp til titusener, nå som nasjonens fiende har trengt djupt inn på landområdet vårt. Vi komminister vil alltid holde fast ved et langsiktig samarbeid med alle sanne tilhengere av Folkets tre prinsipp, og mens vi avviser alle svikere og svorne fiender av kommunismen vil vi aldri svike noen av vennene våre.

XI. KULTUREN TIL NYDEMOKRATIET

Hittil har vi forklart de historiske særtrekka til kinesisk politikk i den nye perioden og spørsmålet om den nydemokratiske republikken. Nå kan vi gå videre til spørsmålet om kulturen.

En gitt kultur er den ideologiske gjenspeilinga av politikken og økonomien i et gitt samfunn. I Kina fins det en imperialistisk kultur som er ei gjenspeiling av imperialistisk herredømme, eller delherredømme, på det politiske og økonomiske området. Den kulturen blir fostra ikke bare av de kulturorganisasjonene som blir drevet direkte av imperialistene i Kina, men også av mange kinesere som har mista alt skamvett. Til denne gruppa hører all kultur som inneholder slaveideologi. Kina har også en halvføydal kultur som gjenspeiler den halvføydale politikken og økonomien i landet. Talsmennene for den omfatter alle som går inn for Kon Fu-tse-dyrkinga, studiet av Kon Fu-tses skrifter, den gamle morallæra og alle gamle tanker i motsetning til den nye kulturen og de nye tankene. Imperialistisk kultur og halvføydal kultur er hengivne brødre som har danna et reaksjonært kulturforbund mot den nye kulturen i Kina. Dette slaget reaksjonær kultur tjener imperialistene og føydalklassen og må bli feid bort. Hvis den ikke blir feid bort, kan det ikke bli bygd opp en ny kultur av noe slag. Det fins ingen oppbygging uten neddriving, ingen flom uten oppdemming, og ingen rørsle uten hvile. De to er fastlåst i en kamp på liv og død.

Når det gjelder den nye kulturen, så er den ideologiske gjenspeilinga av den nye politikken og den nye økonomien som den skal tjene.

Som vi alt har slått fast i kapittel 3, har det kinesiske samfunnet litt etter litt endra seg i innhold etter framveksten av den kapitalistiske økonomien i Kina. Det er ikke lenger et helt føydalt, men et halvføydalt samfunn, sjøl om den føydale økonomien er framherskende fortsatt. Sammenlkna med den føydale økonomien er denne kapitalistiske økonomien ny. De politiske kreftene til borgerskapet, småborgerskapet og proletariatet er de nye politiske kreftene som har oppstått og vokst samtidig med denne nye kapitalistiske økonomien. Og den nye kulturen gjenspeiler disse nye økonomiske og politiske kreftene på ideologiens område og tjener dem. Uten den kapitalistiske økonomien, uten borgerskapet, småborgerskapet og proletariatet og uten de politiske kreftene til disse klassene, kunne ikke den nye ideologien eller den nye kulturen ha oppstått.

Disse nye politiske, økonomiske og kulturelle kreftene er alle revolusjonære krefter som står i motsetning til den gamle politikken, den

gamle økonomien og den gamle kulturen. Det gamle er sammensatt av to deler, den ene delen er Kinas egen halvføydale politikk, økonomi og kultur, og den andre er politikken, økonomien og kulturen til imperialismen, med den siste i spissen for forbundet. Begge er ille og bør bli fullstendig ødelagt. Kampen mellom det nye og det gamle i det kinesiske samfunnet er en kamp mellom de nye kreftene i folket (de ulike revolusjonære klassene) og de gamle kreftene til imperialismen og føydalklassen. Det er en kamp mellom revolusjonen og kontrarevolusjonen. Denne kampen har rast i et helt hundreår regna fra Opiumskrigen, og i nesten tretti år hvis en regner fra revolusjonen i 1911.

Men som påvist tidligere kan revolusjoner også deles inn i gamle og nye, og det som er nytt i en historisk periode blir gammelt i en annen. Hundreåret for den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Kina kan deles inn i to hovedtrinn, et første trinn på åtti år og et annet på tjue år. Hvert trinn har sine grunnleggende historiske særtrekk. De første åtti åra i den borgerlig-demokratiske revolusjonen i Kina hører til den gamle delen, mens den hører til den nye delen i de siste tjue åra på grunn av endringa i den politiske situasjonen innenlands og internasjonalt. Det gamle demokratiet er særtrekket i de første åtti åra. Nydemokratiet er særtrekket i de siste tjue. Denne inndelinga holder stikk i kulturen så vel som i politikken.

Hvordan kommer dette til uttrykk på området for kulturen? Nå skal vi forklare det.

XII. DE HISTORISKE SÆRTREKKA TIL KULTURREVOLUSJONEN I KINA

På fronten for kultur og ideologi danner de to periodene før og etter 4. mai-rørsla to atskilte historiske perioder.

Før 4. mai-rørsla stod kampen på kulturfronten i Kina mellom den nye kulturen til borgerskapet og den gamle kulturen til føydalklassen. Kampen mellom det moderne skolesystemet og det keiserlige eksamenssystemet¹⁸, mellom den gamle lærdommen og den nye lærdommen og mellom vestlig lærdom og kinesisk lærdom var alle av dette slaget. De såkalte moderne skolene, eller den nye lærdommen eller den vestlige lærdommen i den tida, var i hovedsak (vi sier i hovedsak, for til dels stod det fortsatt igjen skadelige spor av kinesisk føydalisme) opptatt av naturvitenskap og borgerlig samfunnskunnskap og politiske teorier, som talsmennene for borgerskapet trengte. På den tida spilte ideologien

i den nye lærdommen en revolusjonær rolle i og med at den kjempa mot den kinesiske føydale ideologien, og den tjente den borgerlig-demokratiske revolusjonen i den gamle perioden. Men fordi det kinesiske borgerskapet mangla styrke og fordi verden alt hadde gått inn i imperialismens tidsalder, greide denne borgerlige ideologien bare å stå ut et par runder før den blei slått tilbake av det reaksjonære forbundet mellom den slavebindende ideologien til den utenlandske imperialismen og «tilbake til de gamle»-ideologien til den kinesiske føydalismen. Så snart dette reaksjonære ideologiske forbundet satte i gang et mindre motangrep, senka den såkalte nye lærdommen fanene sine, dempa trommene og blåste retrett ved å holde fast ved de ytre formene mens den mista innholdet sitt. Den gamle borgerlig-demokratiske kulturen blei kraftløs og råtten i imperialismens tidsalder, og nederlaget var uunngåelig.

Men etter 4. mai-rørsla har det vært annerledes. En splitterny kulturkraft kom til i Kina, det vil si den kommunistiske kulturen og ideologien under ledelse av de kinesiske kommunistene, eller det kommunistiske verdenssynet og teorien om samfunnsrevolusjonen. 4. mai-rørsla fant sted i 1919, og i 1921 kom stiftinga av Kinas kommunistiske parti og den virkelige begynnelsen på arbeiderrørsla i Kina — alt sammen i kjølvannet etter den første verdenskrigen og Oktoberrevolusjonen, dvs. på ei tid da det nasjonale spørsmålet og de koloniale revolusjonære rørlene i verden gjennomgikk ei endring, og sambandet mellom den kinesiske revolusjonen og verdensrevolusjonen blei helt åpenbar. Den nye politiske krafta, som var proletariatet og kommunistpartiet, stod fram på den politiske valplassen i Kina, og som resultat av det tok den nye kulturkrafta på seg ny uniform og nye våpen, med alle mulige forbundsfeller påmønstra og med rekkene oppmarsjert i slagorden, og satte i verk heltmodige angrep mot den imperialistiske kulturen og den føydale kulturen. Denne nye krafta har gått fram med kjempesteg i området for samfunnsvitenskap og i de humanistiske vitenskapene, enten det er filosofi, økonomi, politisk vitenskap, militærvitenskap, historie, litteratur og kunst (iregna teater, film, musikk, skulptur og maleri). I de siste tjue åra har det skjedd store revolusjoner, både i ideologisk innhold og i form, på alle områder som denne nye kulturkrafta har retta angrepet mot (for eksempel i skriftspråket). Innflytelsen den har hatt har vært så stor, og virkinga av den så voldsomt, at den er uovervinnelig over alt der den ferdes. Antallet som er fylka bak den er uten like i kinesisk historie. Lu Hsun var den største og tapreste fanebæreren for denne nye kulturkrafta. Som overkommandant for den

kinesiske kulturrevolusjonen var han ikke bare en stor forfatter, men en stor tenker og revolusjonær. Lu Hsun var en ubøvelig rettskaffen mann som var blotta for smisking og underdanighet. Denne egenskapen er uvurderlig blant koloniale og halvkoloniale folk. På vegne av det store flertallet av nasjonen slo Lu Hsun ei bresje i fiendens festning og storma den. På kulturfronten var han den modigste, den mest rettenkende, den fasteste, mest trofaste og glødende nasjonalhelten, en helt uten like i historia vår. Vegen han tok var sjølve vegen til Kinas nye nasjonale kultur.

Før 4. mai-rørsla var Kinas nye kultur en kultur av det gammel-demokratiske slaget og en del av den kapitalistiske kulturrevolusjonen til verdensborgerskapet. Siden 4. mai-rørsla har den blitt nydemokratisk og en del av den sosialistiske kulturrevolusjonen til verdensproletariatet.

Før 4. mai-rørsla var Kinas nye kulturrørsla, kulturrevolusjonen, leda av borgerskapet som enda hadde ei ledende rolle å spille. Etter 4. mai-rørsla blei kulturen og ideologien til borgerskapet enda mer avlegs enn politikken deres, og den var ute av stand til å spille ei ledende rolle. Det meste de kunne gjøre var å tjene som en forbundsfelle til en viss utstrekning i revolusjonære perioder, men ansvaret for å lede forbundet hvilte uunngåelig på den proletariske kulturen og ideologien. Dette er ei ubestridelig kjensgjerning.

Den nydemokratiske kulturen er den anti-imperialistiske og anti-føydale kulturen til de breie massene. I dag er det kulturen til den anti-japanske enhetsfronten. Denne kulturen kan bare bli leda av kulturen og ideologien til proletariatet, og ideologien til kommunismen, og ikke av kulturen og ideologien til noen annen klasse. Kort sagt er den nydemokratiske kulturen den anti-imperialistiske og anti-føydale kulturen til de breie massene, leda av proletariatet.

XIII. DE FIRE PERIODENE

En kulturrevolusjon er den ideologiske gjenspeilinga av de politiske og økonomiske revolusjonene og tjener dem. I Kina er det en enhetsfront i kulturrevolusjonen som i den politiske revolusjonen.

Historia til enhetsfronten i kulturrevolusjonen under de siste tjue åra kan deles i fire perioder. Den første dekker de to åra fra 1919 til 1921, den andre de seks åra fra 1921 til 1927, den tredje de ti åra fra 1927 til 1937 og den fjerde de tre åra fra 1937 fram til i dag.

Den første perioden strakte seg fra 4. mai-rørsla i 1919 til stiftinga av Kinas Kommunistiske parti i 1921. 4. mai-rørsla var den viktigste milepelen i perioden.

4. mai-rørsla var ei anti-imperialistisk så vel som ei anti-føydal rørslé. Den framtrede historiske betydninga til rørsla kan vi se i et trekk som mangla ved revolusjonen i 1911, nemlig den grundige og uforsonlige motstanden mot imperialismen så vel som mot føydalismen. 4. mai-rørsla hadde denne egenskapen fordi kapitalismen hadde utvikla seg et steg vidare i Kina og fordi nye håp om frigjøring for den kinesiske nasjonen hadde blitt tent da de revolusjonære intellektuelle i Kina så at de tre store imperialismaktene brøt sammen, Russland, Tyskland og Østerrike-Ungarn, og at de to andre var blitt svekka, Storbritannia og Frankrike, mens det russiske proletariatet hadde oppretta en sosialistisk stat og det tyske, ungarske og italienske proletariatet hadde reist seg i revolusjon. 4. mai-rørsla blei til på signal fra verdensrevolusjonen, fra den russiske revolusjonen og fra Lenin. Den var en del av den proletariske verdensrevolusjonen på den tida. Sjølv om kommunistpartiet ikke var blitt til ennå, var det alt et stort antall intellektuelle som likte den russiske revolusjonen og som hadde grunnelementene av en kommunistisk ideologi. I begynnelsen var 4. mai-rørsla den revolusjonære rørsla til en enhetsfront av tre deler av folket — kommunistiske intellektuelle, revolusjonære intellektuelle og borgerlige intellektuelle (de siste danna høyrefløyen til rørsla). Det som mangla den var at den var begrensa til de intellektuelle, og at arbeiderne og bøndene ikke slutta seg til den. Men så snart den utvikla seg til 3. juni-rørsla¹⁹ slutta ikke bare de intellektuelle, men massene av proletariatet, småborgerskapet og borgerskapet opp om den, og det blei ei landsomfattende revolusjonær rørslé. Kulturrevolusjonen som blei innleda med 4. mai-rørsla var uforsonlig i motstanden sin mot føydalkulturen. Det hadde aldri vært en slik stor og gjennomgripende kulturrevolusjon siden den kinesiske historia demra. Kulturrevolusjonen reiste de to store merkesakene på den tida: «Ned med den gamle morallæra og opp med den nye» og «Ned med den gamle litteraturen og opp med den nye!» og den hadde æra for store bragder. På den tida var det ennå ikke mulig for denne kulturrørsla å bli vidt utbredt blant arbeiderne og bøndene. Slagordet om «Litteraturen for vanlige folk» var framskredent, men i virkeligheten kunne «vanlige folk» den gangen bare vise til de småborgerlige og borgerlige intellektuelle i byene, dvs. by-intelligentsiaen. Både ideologisk og når det gjelder kaderen bana 4. mai-rørsla vegen for grunnlegginga av Kinas Kommunistiske Parti i 1921 og for 30. mai-

rørsla i 1925 og Nordekspedisjonen. De borgerlige intellektuelle, som danna høyrefløyen i 4. mai-rørsla, gikk for det meste til forlik med fienden i den andre perioden og gikk over til reaksjonens side.

I den andre perioden der milepelene var grunnlegginga av Kinas Kommunistiske Parti, 30. mai-rørsla og Nordekspedisjonen, blei enhetsfronten av de tre klassene, som blei danna under 4. mai-rørsla, ført vidare og utvida, bøndene blei trukket med og en politisk enhetsfront av alle disse klassene blei oppretta. Det var det første eksemplet på samarbeid mellom Kuomintang og kommunistene. Dr. Sun Yat-sen var en stor mann ikke bare fordi han leda den store revolusjonen i 1911 (enda det bare var en demokratisk revolusjon i den gamle tida) men også fordi han «tilpassa seg strømingene i verden og kom folkets behov i møte». Han hadde evna til å sette fram de revolusjonære Tre store politiske retningslinjene for forbund med Russland, samarbeid med kommunistpartiet og hjelp til bøndene og arbeiderne, gi ny mening til Folkets tre prinsipp og på den måten knesette de nye Folkets tre prinsipp med sine Tre store politiske retningslinjer. Tidligere hadde Folkets tre prinsipp hatt liten innflytelse på den pedagogiske og akademiske verden eller over ungdommen, fordi de ikke hadde reist spørsmål om motstand mot imperialismen eller mot det føydale samfunnssystemet og den føydale kulturen og ideologien. Det var de gamle Folkets tre prinsipp som folk så på som værhanefana til ei gruppe menn som var opptatt med å gripe makta, med andre ord, med å sikre seg offentlige stillinger, ei fane som bare blei brukt til politisk manøvrering. Så kom de nye Folkets tre prinsipp med de Tre store politiske retningslinjene. Samarbeidet mellom Kuomintang og kommunistpartiet og det felles strevet fra de revolusjonære medlemmene i de to partiene spredde de nye Folkets tre prinsipp over hele Kina, og ut til en del av utdanningsverdenen og den akademiske verden og massene av studerende ungdom. Dette skyldtes helt og holdent at de opprinnelige Folkets tre prinsipp hadde utvikla seg til de anti-imperialistiske, anti-føydale og nydemokratiske Folkets tre prinsipp med de Tre store politiske retningslinjene. Uten denne utviklinga ville det vært umulig å spre ideene i Folkets tre prinsipp.

I løpet av denne perioden blei de revolusjonære Folkets tre prinsipp det politiske grunnlaget for enhetsfronten mellom Kuomintang og kommunistpartiet og mellom alle de revolusjonære klassene, og siden «kommunismen er en god venn av Folkets tre prinsipp» blei det danna en enhetsfront mellom disse to. Uttrykt i samfunnsklasser var det en enhetsfront mellom proletariatet, bøndene, småborgerskapet i byene og

borgerskapet. Ved hjelp av den kommunistiske vegviseren, Kuomintang's *Republikansk dagblad* i Shanghai og andre aviser på forskjellige steder som operasjonsbaser propaganderte de to partiene sammen mot føydal utdanning grunna på Kon Fu-tse-dyrking og på studiet av Kon Fu-tses skrifter, og stod sammen mot den føydale litteraturen og det klassiske språket og fremma den nye litteraturen og den talemålsprega skrivestilen med et anti-imperialistisk og anti-føydalt innhold. Under krigene i Kwangtung og under Nordekspedisjonen omforma de Kinas væpna styrker ved å innprente anti-imperialistiske og anti-føydale ideer. Slagorda «Ned med de korruperte embetsmennene» og «Ned med de lokale tyrannene og den onde lavadelen» blei reist blant bonde-millionene, og store revolusjonære bondekamper blei reist. Takk være alt dette og hjelpa fra Sovjetunionen var Nordekspedisjonen seierrik. Men så snart storborgerskapet hadde klatra til makta gjorde de slutt på denne revolusjonen, og slik skapte de en helt ny politisk situasjon.

Den tredje perioden var den nye revolusjonære perioden fra 1927 til 1937. Siden det hadde skjedd ei forandring innafør den revolusjonære leiren mot slutten av den andre perioden, da storborgerskapet med det nasjonale borgerskapet på slep etter seg gikk over til den kontrarevolusjonære leiren til imperialistene og de føydale styrkene, stod bare tre av de fire klassene som tidligere hørte til den revolusjonære leiren igjen, dvs. proletariatet, bøndene og de andre delene av småborgerskapet (medregna de revolusjonære intellektuelle). Som følge av dette gikk den kinesiske revolusjonen uunngåelig inn i en ny periode der bare Kinas Kommunistiske Parti gav massene ledelse. I denne perioden var det kontrarevolusjonære kampanjer for «omringing og undertrykking» på den ene sida, og utdjujing av revolusjonen på den andre. Det var to slags kontrarevolusjonære kampanjer for «omringing og undertrykking», de militære og de kulturelle. Utdjupinga av revolusjonen var av to slag, både bonderevolusjonen og kulturrevolusjonen blei utdjupe. På tildriv fra imperialistene blei de kontrarevolusjonære styrkene i hele landet og i hele verden mobilisert til begge slags kampanjer for «omringing og undertrykking», som varte ikke mindre enn ti år og var uten like i hensynsløshet. Hundretusener kommunister og unge studenter blei slakta og millioner arbeidere og bønder var utsatt for grusom forfølgelse. De folka som var ansvarlige for dette var tydeligvis ikke i tvil om at kommunismen og kommunistpartiet kunne «utryddes en gang for alle». Men utgangen blei en annen, begge slag «omringing og undertrykkings»-kampanjer leid ynkelige nederlag. Den militære kampanjen førte til at den røde hæren marsjerte nordover for å kjempe mot

japanerne, og kulturkampanjen førte til at 9. desember-rørsla brøt ut blant den revolusjonære ungdommen i 1935. Og det felles resultatet av begge to var at folket over hele landet våkna. Dette var tre positive resultat. Det mest forbløffende av alt var at Kuomintang's kulturelle «omringing og undertrykkings»-kampanje mislyktes fullstendig i Kuomintang's områder også, enda kommunistpartiet var i ei ytterst forsvarsløs stilling i alle kultur- og utdanningsinstitusjonene der. Hvorfor hendte dette? Gir det ikke næring til langvarig og djup ettertanke? Det var nettopp midt under slike «omringing og undertrykkings»-kampanjer at Lu Hsun, som trudde på kommunismen, blei kjempen i Kinas kulturrevolusjon.

Det negative resultatet av de kontrarevolusjonære «omringing og undertrykkings»-kampanjene var at den japanske imperialismen hærtok landet vårt. Dette er hovedgrunnen til at folket i hele landet avskyr de ti åra med anti-kommunisme bittert til denne dag.

I kampen i denne perioden opprettholdt den revolusjonære sida fast folkets anti-imperialistiske og anti-føydale nydemokrati og de nye Folkets tre prinsipp, mens den kontrarevolusjonære sida, under ledelse av imperialismen, tvang gjennom det despotiske systemet til sammenlutninga av godseierklassen og storborgerskapet. Enevoldsstyret slakta de Tre store politiske retningslinjene til dr. Sun Yat-sen og de nye Folkets tre prinsipp, både politisk og kulturelt, med katastrofale følger for den kinesiske nasjonen.

Den fjerde perioden er perioden for den nåværende anti-japanske krigen. På sikksakk-kursen sin har den kinesiske revolusjonen igjen kommet fram til en enhetsfront av de fire klassene. Men rekkevidden til enhetsfronten er mye breiere nå, fordi det øvre laget omfatter mange fra herskerklassene, mellomlaget omfatter det nasjonale borgerskapet og småborgerskapet, og det nedre laget omfatter hele proletariatet, slik at de ulike klassene og laga i nasjonen er blitt medlem av forbundet som kjemper besluttomt mot den japanske imperialismen. Det første avsnittet av denne perioden varte til Wuhan falt. Under det avsnittet herska det en livlig stemning i landet på alle områder. Politisk var det en strømning for demokrati, og kulturelt var det temmelig utbredt aktivitet. Etter at Wuhan falt begynte det andre avsnittet, der den politiske situasjonen har gått gjennom mange forandringer i og med at ei gruppe av storborgerskapet har kapitulert for fienden og ei annen ønsker en snarlig slutt på motstandskampen. På det kulturelle området har denne situasjonen blitt gjenspeilt i den reaksjonære virksomheten til

Yeh Ching²⁰, Chang Chun-mai og andre, og i undertrykkinga av yrtings- og pressefriheten.

For å overvinne denne krise trengs det hard kamp mot alle ideer som går mot motstand, enhet og framsteg, og hvis disse reaksjonære ideene ikke blir knust, vil det ikke være noe håp om seier. Hvordan vil det gå med denne kampen? Dette er det store spørsmålet for folket i hele landet. Å dømme etter situasjonen innenlands og internasjonalt er det kinesiske folket nødt til å vinne, uansett hvor tallrike hindringene på motstandsvegen er. Framsteget som er oppnådd i løpet av de tjue åra siden 4. mai-rørsla overgår ikke bare framsteget i de foregående åtti åra, men det overstiger i virkeligheten det som er oppnådd gjennom tusener av år i kinesisk historie. Kan vi ikke se for oss de videre framstega Kina kommer til å gjøre på tjue år til? Den utemta volden fra alle mørkets krefter, innenlandske som utenlandske, har ført ulykke over nasjonen vår. Men nettopp denne volden viser at sjøl om mørkets krefter fremdeles har noe styrke igjen, ligger de alt i dødskamp, og at folket gradvis går mot seier. Dette er sant om Kina, om hele østen og om hele verden.

XIV. NOEN GALE IDEER OM HVA KULTUR ER

Alt nytt blir smidd gjennom hard og bitter kamp. Dette er sant om den nye kulturen også, som har fulgt en sikksakk-kurs de siste tjue åra, der både det bra og det dårlige er blitt prøvd og herda i kamp.

De borgerlige sribukkene tar like håpløst feil i kulturspørsmålet som når det gjelder politisk makt. De verken forstår de historiske særtrekka til denne nye perioden i Kina, eller anerkjenner den nydemokratiske kulturen til massene. Utgangspunktet deres er det borgerlige eneveldet, som blir det kulturelle eneveldet til borgerskapet i kulturen. Det ser ut til at en del (og jeg viser bare til en del) av utdanna folk av den såkalte europeisk-amerikanske skolen²¹ som tidligere virkelig støtta «kommunist-undertrykkings»-kampanjen til Kuomintang-regjeringa på kulturfronten, nå støtter linja med å «innskrenke» og «oppløse» kommunistpartiet. De vil ikke at arbeiderne og bøndene skal løfte hodet politisk og kulturelt. Denne borgerlige sribukk-vegen for kulturelt enevelde fører ingen steder, liksom i tilfellet med det politiske eneveldet mangler de innenlandske og de internasjonale forutsetningene. Derfor bør dette kulturelle eneveldet også bli «pakka sammen».

Når det gjelder innrettinga av den nasjonale kulturen vår, spiller kommunistisk ideologi den ledende rolla, og vi bør arbeide hardt for å utbre sosialismen og kommunismen i hele arbeiderklassen og for å utdanne bøndene og andre deler av folket skikkelig og steg for steg i sosialismen. Men den nasjonale kulturen vår som helhet er ennå ikke sosialistisk.

På grunn av at proletariatet gir ledelsen, inneholder politikken, økonomien og kulturen i nydemokratiet alle et element av sosialisme, og på ingen måte et tilfeldig element, men et som spiller ei avgjørende rolle. Men som helhet er den politiske, økonomiske og kulturelle situasjonen så langt nydemokratisk og ikke sosialistisk. For den kinesiske revolusjonen på det nåværende steget er ennå ikke en sosialistisk revolusjon for å styrte kapitalismen, men en borgerlig-demokratisk revolusjon, som har til hovedoppgave å kjempe mot utenlandsk imperialisme og innenlandsk føydalisme. På feltet for den nasjonale kulturen er det galt å anta at den nåværende nasjonale kulturen er, eller burde være, sosialistisk som helhet. Det ville være å blande sammen utbreiinga av kommunistisk ideologi med det å sette et øyeblikkelig handlingsprogram ut i livet, og å blande sammen bruken av kommunistisk standpunkt og metode til å utforske problemer, foreta undersøkelser, ta seg av arbeid og lære opp kadrer med den allmenne linja for nasjonal utdanning og nasjonal kultur på det demokratiske steget til den kinesiske revolusjonen. En nasjonal kultur med et sosialistisk innhold vil nødvendigvis være gjenspeilinga av en sosialistisk politikk og en sosialistisk økonomi. Det er sosialistiske element i politikken og økonomien vår, og derfor blir disse sosialistiske elementa gjenspeilt i den nasjonale kulturen vår. Men ser vi på samfunnet vårt som helhet, så har vi ikke en sosialistisk politikk og en sosialistisk økonomi ennå, så det kan ikke finnes noen fullstendig sosialistisk, nasjonal kultur. Siden den nåværende kinesiske revolusjonen er en del av den proletarisk-sosialistiske verdensrevolusjonen, er den nye kulturen i Kina i dag en del av og en stor forbunds-felle for den nye proletarisk-sosialistiske kulturen i verden. Mens denne delen inneholder livsviktige element av en sosialistisk kultur, slutter den nasjonale kulturen som helhet seg til strømmen av den nye proletarisk-sosialistiske kulturen i verden, ikke fullstendig som en sosialistisk kultur, men som den anti-imperialistiske og anti-føydale nydemokratiske kulturen til de breie massene. Og siden den kinesiske revolusjonen i dag ikke kan klare seg uten proletarisk ledelse, kan ikke Kinas nye kultur greie seg uten ledelsen til den proletariske kulturen og ideologien, den kommunistiske ideologien. Men på det nåværende steget betyr denne typen lederskap å lede folkemassene i en anti-

imperialistisk og anti-føydal revolusjon, og derfor er innholdet i Kinas nye nasjonale kultur, som helhet, fortsatt ikke sosialistisk, men nydemokratisk.

Uten tvil er dette tida for å spre kommunistiske ideer videre ut og sette inn større krefter på å studere marxismen-leninismen, ellers blir vi ikke bare ute av stand til å lede den kinesiske revolusjonen framover til det framtidige steget med sosialisme, men vi vil også være ute av stand til å lede den nåværende demokratiske revolusjonen til seier. Men vi må holde spredninga av kommunistiske ideer og propaganda om det kommunistiske samfunnssystemet atskilt fra den praktiske bruken av det nydemokratiske handlingsprogrammet. Vi må også holde den kommunistiske teorien og metoden for å utforske problemer ved å foreta undersøkelser, ta seg av arbeid og lære opp kadrer atskilt fra den nydemokratiske politikken for nasjonal kultur som helhet. Det er uten tvil uhøvelig å blande sammen disse to.

Slik kan en se at innholdet i Kinas nye nasjonale kultur på det nåværende steget verken er det kulturelle eneveldet til borgerskapet eller sosialismen til proletariatet, men massenes anti-imperialistiske og anti-føydale nydemokrati, under ledelse av den proletarisk-sosialistiske kulturen og ideologien.

XV. EN NASJONAL, VITENSKAPELIG MASSEKULTUR

Nydemokratisk kultur er nasjonal. Den går mot imperialistisk underkuing og støtter verdigheten og sjølstendigheten til den kinesiske nasjonen. Den hører til vår egen nasjon og bærer våre egne nasjonale særtrekk. Den knytter seg til de sosialistiske og nydemokratiske kulturene til alle andre nasjoner og de er i slekt med dem på en slik måte at de kan ta opp noe fra hverandre og hjelpe hverandre å utvikle seg, og sammen danne en ny verdenskultur. Men som revolusjonær nasjonal kultur kan den aldri knytte seg til noen reaksjonær imperialistisk kultur fra noen nasjon som helst. For å nære sin egen kultur trenger Kina å ta til seg en god del fra utenlandsk framskrittssvennlig kultur. I fortida blei det ikke gjort nok av dette. Vi bør ta til oss det som er nyttig for oss i dag, ikke bare fra dagens sosialistiske og nydemokratiske kulturer, men også fra tidligere kulturer i andre nasjoner, for eksempel fra kulturen i de ulike kapitalistiske landa i opplysningstida. Men vi bør ikke sluke noe av dette fremmede stoffet ukritisk, men behandle det som vi gjør med maten vår — først tygge det, så overlate det til bearbeidelse i magen og

tarmene med sine safter og utsondringer, og fordele det mellom næring som skal suges opp og avfallsstoff som skal forkastes — før det kan nære oss. Det er galt å gå inn for «størstilt etterlikning av vesten»²². Kina har lidd mye under mekanisk opptak av fremmed stoff. På samme vis må kinesiske kommunister helt og skikkelig bygge sammen den universelle sannheten i marxismen med den konkrete praksisen i den kinesiske revolusjonen når de bruker marxismen i Kina, eller med andre ord, den universelle marxistiske sannheten må forenes med konkrete nasjonale særtrekk og få ei klar nasjonal form hvis den skal være brukbar, og under ingen omstendigheter kan den brukes subjektivt og bare som en formel. Marxister som gjør avguder av formler gjør rett og slett narr av marxismen og den kinesiske revolusjonen, og det er ikke plass til dem i den kinesiske revolusjonens rekke. Kinesisk kultur må ha sin egen form, sin egen nasjonale form. Nasjonal i form og nydemokratisk i innhold — slik er den nye kulturen vår i dag.

Nydemokratisk kultur er vitenskapelig. Liksom den står mot alle føydale og overtruiske ideer, står den for å finne sannheten fra kjensgjerningene, for objektiv sannhet og for enhet mellom teori og praksis. På dette punktet fins det en mulighet for en enhetsfront mot imperialismen, føydalisme og overtru mellom den vitenskapelige tenkinga til det kinesiske proletariatet og de kinesiske borgerlige materialistene og naturvitenskapsmennene som er framskrittvennlige. Men ikke i noe tilfelle fins det mulighet for enhetsfront med noen slags reaksjonære idealisme. Når det gjelder politisk handling kan kommunister danne en anti-imperialistisk og anti-føydal enhetsfront med noen idealister og til og med religiøse folk, men vi kan aldri slutte opp om idealismen eller den religiøse læra deres. I løpet av den lange perioden med det kinesiske føydalsamfunnet blei det skapt en praktfull gammel kultur. Å studere utviklinga av den gamle kulturen, avvise det føydale slagget og ta til seg den demokratiske kjernen i den er et nødvendig vilkår for å utvikle den nye nasjonale kulturen og øke den nasjonale sjøtilliten vår, men vi må aldri svelge noe eller alt ukritisk. Det er tvingende nødvendig å skille ut den fine gamle folkekulturen som hadde mer eller mindre demokratiske og revolusjonære særtrekk fra all råttenskapen til den gamle føydale herskerklassen. Den nye politikken og nye økonomien som Kina har nå, har utvikla seg fra den gamle politikken og den gamle økonomien, og den nåværende nye kulturen har utvikla seg fra den gamle kulturen på samme vis. Derfor må vi respektere den gamle historia vår og vi må ikke kappe den av. Men respekt for historia betyr å gi den den rettmessige plassen sin som en vitenskap, å respektere den dialektiske utviklinga den

har hatt, og ikke lovprise fortida på bekostning av nåtida eller rose hver dråpe føydal gift. Når det gjelder massene og de unge studentene, er kjernepunktet å lede dem til å se framover og ikke bakover.

Nydemokratisk kultur tilhører de breie massene og derfor er den demokratisk. Den må tjene de arbeidende massene av arbeidere og bønder som utgjør mer enn 90 prosent av folketallet i nasjonen, og må gradvis bli deres egen. Det er en gradforskjell så vel som en forskjell i tilknytning mellom den kunnskapen som blir meddelt de revolusjonære kadrene og den kunnskapen som blir gitt til de revolusjonære massene, mellom å reise de kulturelle fanene og popularisering. Revolusjonær kultur er et mektig revolusjonært våpen for de breie folkemassene. Den rydder grunnen ideologisk før revolusjonen kommer og er en viktig, ja virkelig vesentlig kampfront i den allmenne revolusjonære fronten under revolusjonen. Folk som er opptatt med revolusjonært kulturarbeid er befalingsmenn på forskjellige nivåer i kulturfronten. «Uten en revolusjonær teori kan det ikke være noen revolusjonær rørsle»²³, av det kan en se hvor viktig kulturrørsle er for den praktiske revolusjonære rørsle. Både den kulturelle og den praktiske rørsle må omfatte massene. Derfor må alle progressive kulturarbeidere i den anti-japanske krigen ha sine egne kulturbataljoner, dvs. de breie massene. En revolusjonær kulturarbeider som ikke står nær folket er en befalingsmann uten hær, og ildkrafta hans kan ikke slå ned fienden. For å nå dette målet må det kinesiske skriftspråket bli omforma, forutsatt at de nødvendige vilkåra er til stede, og talemålet må bringes nærmere folkemålet, for vi må legge vekt på at folket er den uuttømmelige kilden for den revolusjonære kulturen vår.

En nasjonal, vitenskapelig massekultur — dette er den anti-imperialistiske og anti-føydale folkekulturen, den nydemokratiske kulturen, den nye kulturen til den kinesiske nasjonen.

Foren politikken, økonomien og kulturen i nydemokratiet — så har du den nydemokratiske republikken. Republikken Kina både i navnet og i virkeligheten, det nye Kina vi vil skape.

Se, det nye Kina er i sikte. La oss alle hilse det!

Mastene har alt steget over synsranda. La oss alle juble velkommen!

Løft begge hendene. Det nye Kina er vårt!

NOTER

1. *Kinesisk kultur* var et tidsskrift som blei satt i gang i januar 1940 i Yenan. Denne artikkelen stod i første nummer. (side 5)
2. Lenin, «En gang til om fagforeningene, situasjonen nå og feilgrepa til Trotski og Bukharin», *Samla verker*, eng. utg., bind 32, s. 70. (side 6)
3. Karl Marx, «Forord til *Et bidrag til kritikken av den politiske økonomien*» (1859), *Samla verker*, tysk utg., bind 13, s. 9 (side 6)
4. Karl Marx, «Tesar om Feuerbach» (1845), *Samla verker*, tysk utg., bind 3, s. 7 (side 6)
5. Stalin, «Oktoberrevolusjonen og det nasjonale spørsmålet» (1918), *Verker*, eng. utg., bind 4, s. 169—70 (side 11)
6. Stalin, «Det nasjonale spørsmålet enda en gang» (1925), *Verker*, eng. utg., bind 7, s. 225—227. (s. 12)
7. Lenin, «Imperialismen, det høyeste stadiet i kapitalismen» (1916), *Utvalgte verker*, norsk utg., bind 6, s. 168. (side 20)
8. Disse anti-sovjetiske kampanjene blei satt i gang av Kuomintang-regjeringa etter at Chiang Kai-shek sveik revolusjonen. Den 13. desember 1927 myrda Kuomintang den sovjetiske visekonsulen i Kanton, og neste dag sendte Kuomintang-regjeringa i Nanking ut ei kunngjøring som brøt sambandet med Russland, trakk tilbake offisiell anerkjennelse av de sovjetiske konsulene i provinsene, og påla sovjetiske handelstiltak å avslutte virksomheten. I august 1929 organiserte Chiang Kai-shek provokasjoner i Nordøst mot Sovjetunionen, på tildriv fra imperialistene. Dette førte til væpna sammenstøt. (side 21)
9. Etter den første verdenskrigen fikk de britiske imperialistene undersåtten sin, Hellas, til å gå til angrep på Tyrkia, men det tyrkiske folket slo de greske troppene i 1922, med hjelp fra Sovjetunionen. I 1923 blei Kemal valgt til president i Tyrkia. Stalin sa:
«En Kemalist-revolusjon er en revolusjon i toppsjiktet, en revolusjon for det nasjonale handelsborgerskapet, som reiser seg i strid mot utenlandske imperialister, og utviklinga den går gjennom etter det er i hovedsak retta mot bøndene og arbeiderne, med sjølve muligheten for bonderevolusjon.
«Samtaler med studentene ved Sun Yat-sen-universitetet» (1927), *Verker*, eng. utg., bind 9, s. 261. (side 21)
10. «Metafysikk-kremmerne» var Chang Chun-mai og gruppa hans. Etter 4. mai-rørsla gikk Chang åpent mot vitenskapen og talte for metafysikk, eller det han kalte «åndskultur», og slik blei han kjent som «metafysikk-kremmer». Som støtte til Chiang Kai-shek og de japanske angriperne utga han et «Åpent brev til Hr. Mao Tsetung» i desember 1938 på ordre fra Chiang Kai-shek, der han reiste ville krav om at den åttende rutehæren, den nye fjerde hæren og Shensi-, Kansu-, og Ningsia-grensestrøket (sjølstendig rødt område -red.) måtte avskaffes. (side 24)
11. Se Manifestet fra sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti da samarbeidet mellom Kuomintang og kommunistpartiet blei oppretta, utgitt i september 1937. (side 26)
12. Se dr. Sun Yat-sen, *Forelesninger om prinsippet om folkets levekår* (1924), Andre forelesning. (side 27)

13. *Vitalisme* var ei utgreiing av Kuomintang-fascismen, ei smørje som blei skrevet på bestilling av flere reaksjonære profesjonelle skribenter og utgitt som verket til Chen Li-fu, en av de berykta sjefene for den hemmelige spiontjeneten til Chiang Kai-shek. (side 27)

14. «Læra om fordeling etter arbeid» var eit høgtflygende slagord som skamløst blei satt fram av Yen Hsi-shan, krigsherre og talsmann for de store godseierne og de store kompradorene i Shansi-provinsen. (side 27)

15. «Slåss mot angrep fra begge sider» var tittelen på en artikkel Wang Ching-wei skreiv etter at han sveik revolusjonen i 1927. (side 30)

16. Stalin, «Om det nasjonale spørsmålet i Jugoslavia» (1925), en tale som blei holdt i det jugoslaviske utvalget av E.C.C.I., 30. mars 1925. Stalin sa:

«... bøndene er hovedhæren til den nasjonale rørsla, ... Det fins ikke noen mektig nasjonalrørsle uten bondehæren, og det kan det ikke gjøre heller. Det er det det betyr når det blir sagt at *egentlig* er det nasjonale spørsmålet et bondespørsmål.» (1925)

Verker, eng. utg., bind 7, s. 71—72. (side 31)

17. «Prinsippet om å stikke opp i åsene» var et dogmatisk spark til kamerat Mao Tsetung fordi han la stor vekt på de revolusjonære basene på landsbygda. Han bruker uttrykket for å forklare hvor viktig den rollen er som de revolusjonære basene på landsbygda spiller. (side 31)

18. Det moderne skolesystemet var det utdanningssystemet som bygde på skolesystemet i de kapitalistiske landa i Europa og Amerika. Det keiserlige eksamenssystemet var det gamle eksamenssystemet i føydal-Kina. På slutten av nittenhundretallet gikk opplyste kinesiske intellektuelle sterkt inn for å avskaffe det gamle konkurranseeksamenssystemet og for å opprette moderne skoler. (side 35)

19. 3. juni-rørsla merka av et nytt steg i den patriotiske 4. mai-rørsla. 3. juni 1919 holdt studentene i Peking offentlige møter og holdt taler på tross av forfølgelse og undertrykking fra hæren og politiet. De gikk til streik, og streiken spredde seg til arbeiderne og handelsmennene i Shanghai, Nanking, Tientsin, Hangchow, Wuhan og Kiukiang og til provinsene Shantung og Anhwei. Slik vokste 4. mai-rørsla til ei brei masserørsle der proletariatet, småborgerskapet i byene og det nasjonale borgerskapet var med alle sammen. (side 38)

20. Yeh Ching var en overløper fra kommunismen som blei leid penneknekt i spiontjenesten til Kuomintang. (side 42)

21. Talsmannen for den såkalte europeisk-amerikanske skolen var den kontrarevolusjonære Hu Shih. (side 42)

22. Storstilt etterlikning av vesten var det synet som flere vestliggjorte borgerlige kinesiske intellektuelle hadde. De roste vilkårløst den forelda individualistiske borgerlige kulturen i Vesten og gikk inn for underdanig etterlikning av det kapitalistiske Europa og Amerika. (side 45)

23. Lenin, «Hva må gjøres?» (1902), *Utvalgte verker, norsk utg., bind 2, s. 33. (side 46)*

Mao Tsetung skreiv artikkelen «Om nydemokratiet» i januar 1940.

Artikkelen klargjør de kinesiske kommunistenes linje for revolusjonen i det koloniale, halvkoloniale og halvføydale Kina.

Denne linja var avgjørende for at det kinesiske folket seira først over den japanske imperialismen, så over den reaksjonære Chiang Kai-shek-klikken og USA-imperialismen. Det sosialistiske Kina blei grunnlagt på disse seirene.

I dag kjemper folket i de undertrykte nasjonene i den 3. verden for å frigjøre seg fra imperialismen på samme måte som Kina frigjorde seg.

Alle som ønsker å forstå hva disse kampene dreier seg om, hvilket mål de har og hvilken verdenshistorisk betydning de har, vil ha stor nytte av å studere dette heftet.

